

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

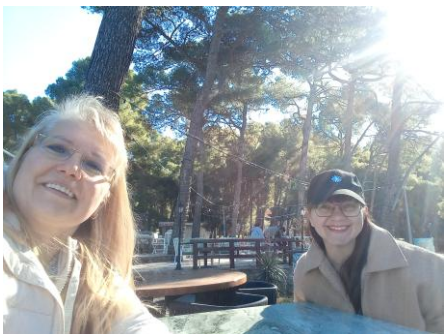
Co-funded by
the European Union

INSTITUTION OID NO: E10171744

ERAZMUS PLUS MOBILITY 2024/25

2024-1-SK01-KA121-SCH-000229760

METODIKA VYTVORENÝCH MATERIÁLOV A VZDELÁVACÍCH AKTIVÍT

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

INSTITUTION OID NO: E10171744

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Inklúzia v materskej škole

Inkluzívne vzdelávanie prospieva všetkým, jeho cieľom je poskytnúť kvalitné vzdelanie všetkým deťom na všetkých úrovniach vzdelávania.

„Inkluzívne vzdelávať znamená vytvoriť v školách pre všetkých (deti aj žiakov) bez rozdielu také podmienky na vzdelávanie, ktoré im pomôžu prekonať bariéry v učení a podporia rozvoj ich individuálneho potenciálu. Inkluzívny prístup je definovaný ako „bezpodmienečné akceptovanie špeciálnych potrieb všetkých detí. Heterogenosť je vnímaná ako normalita.“ (BAGALOVÁ, Ľ. – BIZÍKOVÁ, Ľ. – FATULOVÁ, Z. 2015. Metodika podporujúca inkluzívne vzdelávanie. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2015. 154 s. ISBN 978-80-8118-143-6)

Cieľom školskej inklúzie je prirodzená sociálna inklúzia po ukončení školského vzdelávania.

Princípy inkluzívneho vzdelávania podľa (KLEIN, V. 2009. Sociokultúrny handicap, sociálne znevýhodňujúce prostredie a edukácia. In ROSINSKÝ, R., ŠRAMOVÁ, B., KLEIN, V., VANKOVÁ, K. Pedagogicko-psychologické a interkultúrne aspekty práce učiteľov žiakov z odlišného sociokultúrneho prostredia. 1. vyd. Nitra: UKF, 2009. s. 109-112. ISBN 978-80-8094-589-3) z pohľadu efektivity inkluzívneho vzdelávania s akcentom na rómske deti na predprimárnom stupni školskej sústavy:

1. Princíp diferenciacie a individualizácie vo vzdelávaní, poskytujúci:

- rovnakosť šancí,
- spravodlivosť vo vzdelávaní,
- individuálne vzdelávanie,
- prispôsobenie deťom,
- odstránenie uniformity a necitlivosti,
- dôraz na komunikačné vzory.

2. Kompenzačná edukácia sociálne znevýhodnených skupín detí:

- využívanie programov podpornej edukácie detí a žiakov zo sociokultúrne znevýhodňujúceho prostredia rómskych osád, týkajúcich sa posledného ročníka MŠ a prvého stupňa ZŠ,
- realizácia programov vzdelávania učiteľov (pedagogických asistentov) a ďalších odborníkov v oblasti edukácie detí a žiakov pochádzajúcich zo sociokultúrne znevýhodneného prostredia rómskych osád.

3. Princíp blízkej skúsenosti dieťaťa:

- dieťa musí na základe svojho zážitku vedieť, v čom spočíva význam komunikácie v edukácii. Úlohou pedagóga je túto skúsenosť v konfrontácii s ostatnými rozvinúť, obohatiť, korigovať alebo i celkom zmeniť jej interpretáciu tak, aby bola pre dieťa zrozumiteľná.

4. Princíp interpretačných kompetencií: z týchto dôvodov nie je dôležité len ovládať jazyk, ale je potrebné vedieť aj:

- kedy prehovoriť a kedy nie,
- čo povedať,
- komu a akým spôsobom to povedať, zvlášť vo vzťahu k edukácii rómskych detí.

5. Princíp pozitívneho čítania prejavov a histórie jeho nositeľa: cieľom spoločnosti, školy musí byť snaha, aby príbehy všetkých detí (aj rómskych) boli príbehmi otvorenými – dať šancu všetkým deťom prežiť úspech, prežiť zmysluplný život. To privádza k nutnosti pridať k požiadavkám na kompetencie dieťaťa (žiaka) ďalšiu kompetenciu, ktorou je schopnosť reflexie zmyslu školy v systéme svojich životných činností.

6. Princíp využívania praktickej inteligencie detí v edukácii: rómske deti sú od malička, najmä vplyvom zanedbaného prostredia, „pomalšie“. Samotná inteligencia ale neurčuje školskú úspešnosť, pretože pre tú sú dôležité aj vytrvalosť, usilovnosť, pozitívny vplyv prostredia. Nebrať do úvahy len akademickú inteligenciu, vo výchove a vzdelávaní u rómskych detí zapájať najmä praktickú a emocionálnu inteligenciu.

Ďalšími princípmi sú:

- solidarita,
- rovnaké zaobchádzanie (nediskriminácia),
- komplexnosť,
- individuálny prístup,
- motivácia,
- zásluhovosť,
- spolupráca.

Inklúzia

- nekončiaci proces hľadania individuálnych a systémových odpovedí na neustále meniacu sa diverzitu v spoločnosti a v školách,
- znamená nachádzať spôsoby, ako žiť s rôznorodosťou a ako z nej čerpať,
- súvisí s identifikáciou a odstránením bariér,
- znamená prítomnosť, účasť, úspech a šťastie všetkých detí,
- zahŕňa osobitú pozornosť na tie cieľové skupiny, ktoré čelia ohrozeniu marginalizácie, exklúzie a dosahovaniu podpriemeru vo vzdelávaní.

Inkluzívna výchova a vzdelávanie detí predškolského veku:

- deti majú viac spoločného, teda toho, čo ich spája, ako toho, čím sa odlišujú bez ohľadu na ich schopnosti,
- deti sú súčasťou rodín a komunit, čo v predškolskom veku významne determinuje ich vývin a učenie,
- deti sa učia najlepšie jedno od druhého, pri spoločných činnostiach podporujúcich skúsenosti každodenného života,
- deti sa optimálne rozvíjajú v takom prostredí, v ktorom sú zohľadňované a uspokojované ich špecifické individuálne schopnosti a potreby.

Pri inkluzívnej výchove a vzdelávaní sa v školách a triedach vytvára také prostredie, ktoré víta

a oceňuje odlišnosť, dáva si za úlohu vytvoriť v triede spoločenstvo, ktoré sa zaujíma a prejavuje starostlivosť o všetky deti, otvorené všetkým a predstavujúce bezpečné prostredie pre všetkých. Ide pritom nielen o inklúziu detí so zdravotným postihnutím, ale aj o inklúziu detí vyrastajúcich v inom sociálnom a kultúrnom prostredí, detí imigrantov, detí nadaných, aj detí z výchovne menej podnetného prostredia (v našich podmienkach sú to často deti vyrastajúce v rómskych osadách).

Špecifické potreby a podmienky materskej školy, ciele výchovy a vzdelávania MŠ

- v spolupráci s rodinou podieľať sa na zlepšovaní hygienických návykov, bezpečnosti a starostlivosti o zdravie dieťaťa a pravidelnými činnosťami v MŠ stimulovať potrebu každodennej hygieny a starostlivosti o zdravie dieťaťa;
- vhodnou motiváciou rodičov zabezpečiť pravidelnú dochádzku detí do materskej školy, pravidelnými spoločnými triednymi a školskými aktivitami v MŠ pre deti a rodičov dosiahnuť pozitívny vzťah k materskej škole (tvorivé dielne, divadelné predstavenia, besiedky, oslavy a pod.)
- dennodenne vytvárať príležitosti na osvojovanie si štátneho jazyka bez potláčania kultúrnej identity dieťaťa,
- pravidelnými návštevami logopéda eliminovať v čo najväčšej možnej miere nedostatky v komunikácii dieťaťa,
- umožniť dieťaťu a rodičom efektívne využívať školské prostredie a učebné zdroje materskej školy zameraných na uspokojenie edukačných, kultúrnych a sociálnych potrieb detí,
- využívať potenciál digitálnych technológií pri učení sa dieťaťa a na akceleráciu jeho vývinu,
- odstránenie sociálnych bariér - koordinovať výchovno-vzdelávaciu činnosť dennými aktivitami smerom k eliminácii predsudkov a stereotypov,
- koordinovať výchovno-vzdelávaciu činnosť triednymi, školskými a obecnými oslavami smerom k eliminácii predsudkov a stereotypov.

Desegregácia

Desegregácia v MŠ je základným krokom k budovaniu spravodlivej spoločnosti, kde majú všetky deti možnosť rozvíjať svoje schopnosti v prostredí, ktoré podporuje rovnosť a vzájomný rešpekt.

Desegregácia má zabezpečiť rovnaký prístup ku vzdelaniu a odstránenie diskriminácie či segregácie detí na základe etnického pôvodu, sociálneho postavenia, zdravotného znevýhodnenia alebo iných faktorov. Tento koncept podporuje inklúziu, rozmanitosť a spoluprácu medzi všetkými rovnocennými deťmi.

Ciele desegregácie:

- rovnaký prístup ku vzdelávaniu
- eliminácia segregácie
- podpora inklúzie
- prevencia diskriminácie

Podľa článku 12 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sú „Ľudia slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu, pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok rod alebo iné postavenie.,,

Materská škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie bez rozdielu v súlade so Štandardmi dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy“). Štandardy vydáva MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou dodatku školského poriadku.

Štandardy sú pravidlá, ktoré pomáhajú predchádzať nerovnému zaobchádzaniu s deťmi a zabezpečujú, aby sa všetky deti cítili v materskej škole prijaté, rešpektované a mali rovnaké možnosti na rozvoj. Uplatňovanie týchto princípov vychádza z Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý chráni všetky deti pred akoukoľvek formou diskriminácie a zabezpečuje im rovnaké práva bez ohľadu na ich pôvod, jazyk, rodinné zázemie či iné okolnosti.

Vychádzajú z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa:

- Dieťa musí byť chránené pred diskrimináciou z dôvodu postavenia alebo názorov jeho rodiny;
- Každé dieťa má právo na rovnaké zaobchádzanie bez akejkoľvek formy diskriminácie;
- Pri všetkých rozhodnutiach týkajúcich sa detí musí byť na prvom mieste ich najlepší záujem;
- Výchova a vzdelávanie majú podporovať rozvoj osobnosti dieťaťa, jeho schopnosti a úcty k sebe i druhým.

Zamestnanci Materskej školy Juhoslovanská 4, Košice úspešne vytvárajú bezpečné a rešpektujúce prostredie pre všetky deti. Výchova a vzdelávanie rešpektujúce rozmanitosť detí prispieva k pozitívnemu a harmonickému prostrediu pre všetkých. Inklúzia je proces, ktorý zabezpečuje, že všetky deti, bez ohľadu na ich schopnosti, pôvod, kultúru alebo sociálne postavenie, majú rovnaké príležitosti na vzdelávanie a rozvoj.

Inklúzia sa netýka len detí so znevýhodnením, ale úplne všetkých. V každodennej pedagogickej praxi sa riadime predpokladom, že každé dieťa má individuálne vzdelávacie potreby, na ktoré materská škola reaguje. V inkluzívnej triede potrebuje podporu úplne každý. Niektorí potrebujú intenzívnejšiu, iní špecifickjšiu, niektorí dočasnú, iní trvalú. Koncept inklúzie sa týka všetkých aspektov života triedy, výchovy a vzdelávania. Ide o nekončiaci sa proces uvažovania o odstraňovaní prekážok vo výchove a vzdelávaní a hľadani cesty individuálneho rozvoja a napredovania každého jednotlivca. Inkluzívna trieda je spoločenstvo, v ktorom nikto nestojí bokom.

Konkrétne kroky MŠ Juhoslovanská 4, Košice:

1. Rozvíjanie profesionálnych schopností pedagogických zamestnancov.
(Pojmy segregácia vo výchove a vzdelávaní, začlenené do zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) jeho novelizáciou zákonom č. 182/2023 Z. z. a následnou úpravou definície zákonom č. 290/2024 Z. Z)
2. Profesionálny rozvoj PZ na tému klíma triedy.
3. Podpora každého dieťaťa jeho individuálneho rozvoja a napredovania uplatňovaním štandardov zákazu segregácie.
4. Rovnaký prístup detí a rodičov k výchove, vzdelávaniu a aktivitám MŠ.- plán aktivít MŠ zverejnený v šatniach a na webstránke.

5. Formálne a neformálne stretnutia s rodičmi detí, budovanie komunity a podporujúceho prostredia.
6. Metodické a odborné konzultácie a poradenstvo rodičom a zákonným zástupcom detí.
7. Všetkým prístupná spolupráca s CPP, logopedičkou a vzdelávacími organizáciami.

Oblasť	Opatrenie	Popis aktivít
Organizačná desegregácia	Adaptačný proces Stretnutia Žiak – Učiteľ – Rodič (ŽURka) Spolupráca s CPP – Odborné konzultácie a poradenstvo pre ZZ (OkaP), preventívne programy „Trieda plná pohody“, „Jednou nohou v škole“	1. Plán a fázy adaptácie dieťaťa v MŠ 2. Triedne stretnutia rodičov a učiteľiek – „zoznamka“, ŽURky - Vianočná besiedka, Deň matiek, Deň otcov, Deň rodiny, Deň detí, Hurá leto, 3. OkaP a preventívne programy
Sociálna desegregácia	Vytváranie sociálnej klímy triedy a školy Vzájomná tolerancia, úcta k starším Spolupráca so zariadením pre seniorov Spolupráca so ZŠ Belehradská Multikultúrna výchova (MV): Erasmus, Vianočné a novoročné tradície, S maliarom okolo sveta, spolupráca s divadlom Romathan	1. Spoločná tvorba triednych pravidiel, prosociálna výchova 2. Neformálne stretnutia s rodičmi a starými rodičmi, so seniormi - spoločné aktivity, tvorivé dielne, kultúrny program 3. Stretnutia so žiakmi a učiteľmi ZŠ – spoločné aktivity 4. MV: Erasmus Days, Safe Internet Day, Krajiny a ľudia – tradície a zážitkové aktivity, Divadelné predstavenie Romathan pre deti a rodičov
Priestorová desegregácia	Tvorba a využívanie funkčného a podnetného edukačného prostredia v interiéri a exteriéri MŠ prístupného rovnako všetkým deťom a rodičom. Zážitkové vzdelávacie aktivity mimo MŠ, v prírode, exkurzie (ZVA) Rovnaký nediskriminačný prístup ku všetkým deťom	1. Funkčné a podnetné vybavenie triedy a školy prístupné všetkým deťom 2. Spoločné celoškolské zážitkové a bádateľské aktivity, súťaže, experimenty, hudobno-pohybové a športové hry v budove, na školskom dvore a blízkom okolí. 3. ZVA poldenný výlet na Alpinku a do ZOO

Podpora a spolupráca

NIVAM vzdelávanie a metodická pomoc pre pedagógov, CPP Karpatská 8, Košice, – odborné konzultácie a poradenstvo, preventívne programy „Trieda plná pohody“, „Jednou nohou v škole“, ZŠ Belehradská 21 a knižnica pre deti a mládež, Zariadenie pre seniorov Bethesda, Divadlo Romathan prezentácia rómskej kultúry, Partnerské školy medzinárodného programu ERAZMUS, vzdelávacie inštitúcie mesta Košice – Regionálny informačný bod, Lesná pedagogika, ZOO a iné

Spracovala Marcela Šterbáková

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

INSTITUTION OID NO: E10171744

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Šikanovanie

Šikanovanie je nechcené, agresívne správanie medzi deťmi školského veku, ktoré zahŕňa skutočnú alebo vnímanú mocenskú nerovnováhu. Toto správanie sa opakuje alebo má potenciál opakovať sa v priebehu času.“ (Stopbullying.gov).

Začarovaný kruh šikanovania:

⇒ Šikanovanie ⇒ Úzkosť a sociálna izolácia ⇒
Zvýšená zraniteľnosť ⇒ Šikanovanie ⇒ Navýšenie úzkosti a
sociálnej izolácie ⇒ Zvýšená zraniteľnosť...

Šikanovanie

- bežné medzi deťmi v školskom prostredí aj mimo neho
- rôzne typy šikanovania
- zmeny v spávaní sprevádzajú detstvo aj dospelosť
- zmeny sa dejú spolu so zmenami v spoločnosti a životného štýlu
- deje sa v dobre známej spoločnosti
- sú ťažko rozpoznateľné a/ťažko zastaviteľné/predchádzajúce

Kde a kedy sa šikanovanie deje

- počas alebo po vyučovaní
- v školskej budove
- na ihrisku alebo v autobuse
- cesta do školy alebo zo školy
- v susedstve detí
- na internete (kyberšikana)

Frekvencia a formy rovesníckeho násillia a obeť sa menia s vekom. Priama fyzická alebo verbálna agresia je u malých detí bežná (Ayers a kol., 1999). Vo vyššom veku sa frekvencia fyzickej agresie znižuje a verbálna agresia zvyšuje (Nishina, Juvonen, 2005).

31 % študentov je obeťmi násillia (Velki a Vrdoljak, 2013)

60,5 % študentov bolo vystavených násilliu aspoň raz, pričom pätina z nich systematicky, opakovane a často zažívala násillie zo strany rovesníkov počas niekoľkých mesiacov (Vlach a Perger, 2014)

Šikanovanie pozostáva z piatich kľúčových prvkov

1. Násilník chce obeť zraniť alebo zastrašiť.
2. Agresia namierená voči obeti sa opakuje.
3. Obeť neprovokuje násilné správanie verbálne ani fyzicky.
4. K násiliu medzi rovesníkmi dochádza v rámci známych sociálnych skupín.
5. Násilník je mocnejší ako obeť (či už ide o skutočnú alebo vnímanú silu).

Nerovnováha sily

Vedec Ken Rigby (2006) požiadal deti, aby nakreslili šikanovanie.

Na detských kresbách:

- šikanátor je vždy fyzicky väčší alebo silnejší
- k tomu, kto bol šikanovaný (obeť), deti zvyčajne pridávali mená ako „hlupák“.

(Rigby (1996) zistil, že skupiny študentov v austrálskych školách si mysleli, že šikanované deti si zaslúžia to, čo sa im stalo.)

Typy detí, ktoré s väčšou pravdepodobnosťou šikanujú ostatných:

- Niektorí majú dobré väzby so svojimi rovesníkmi, majú spoločenskú moc, prehnane sa obávajú o svoju popularitu a radi dominujú alebo majú nad ostatnými kontrolu.
- Iní sú viac izolovaní od svojich rovesníkov a môžu byť depresívni alebo úzkostliví, mať nízke sebavedomie, menej sa zapájať do školy, byť pod rovesníckym tlakom alebo sa nestotožňovať s emóciami alebo pocitmi iných.

Charakteristiky detí, ktoré sú náchylnejšie na šikanovanie ostatných:

- Agresívni alebo ľahko frustrovaní
- Majú menšiu angažovanosť rodičov alebo majú problémy doma
- Myslia si o ostatných zle
- Majú problém dodržiavať pravidlá
- Vnímajú násilie pozitívne
- Majú priateľov, ktorí šikanujú ostatných

Aké sú príčiny šikanovania?

- Neschopnosť regulovať emócie
- Šikanujúce správanie je odsúdené
- Napodobňovanie správania rodiny
- Upútanie pozornosti
- Nedostatok porozumenia a empatie
- Žiarlivosť alebo frustrácia
- Vlastná skúsenosť (obeť šikanovania)
- Pocit bezmocnosti vo vlastnom živote

Príčiny násilného správania u dospievajúcich sú výsledkom:

- osobnostné črty každého jednotlivca,
- kvalita rodinných vzťahov,
- kvalita školského prostredia,
- vplyv médií,
- charakteristika kultúry
- a sociálneho prostredia, v ktorom dieťa žije.

(Kovačić Andrijanić and Višnjić-Jeftić, 2010)

ŠIKANOVANIE

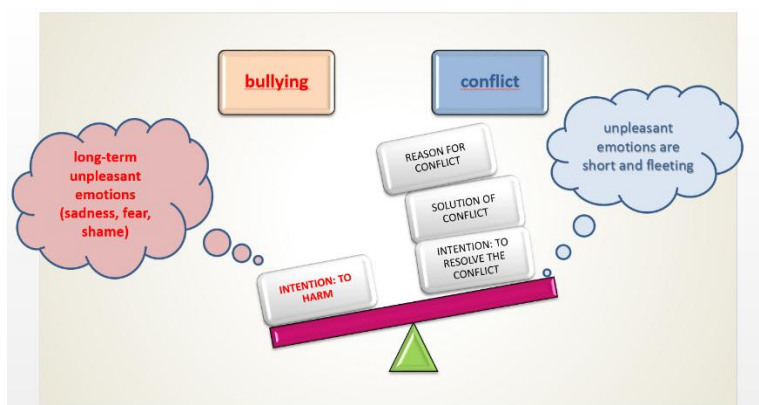
(keď sa pozriete pod povrch)

- trauma, zneužívanie, slabé ovládacie schopnosti, stres, príliš tolerantní alebo autoritárski rodičia, porucha citového spracovania, napodobňovanie médií, vlastná skúsenosť so šikanovaním, neistota v hľadaní priateľov, nízke sebavedomie, tlak rovesníkov, hľadanie pozornosti, moci alebo kontroly, vlastný strach ...

OBETE ŠIKANOVANIA

...IDENTIFIKÁCIA POTENCIÁLNYCH OBETI...

Deti ohrozené šikanovaním: Sú vnímané ako odlišné od svojich rovesníkov, napríklad s nadváhou alebo podváhou, nosením okuliarov alebo iného oblečenia, nováčikmi v škole alebo tým, že si nemôžu dovoliť to, čo deti považujú za „cool“, deti so špeciálnymi potrebami... Sú vnímané ako slabé alebo neschopné sa brániť. Sú depresívne, úzkostlivé alebo majú nízke sebavedomie. Sú menej populárne ako ostatní a majú málo priateľov.

bullying – šikanovanie

- **INTENTION TO HARM** – ZÁMER UBLÍŽIŤ

conflict – konflikt

- **REASON FOR CONFLICT** - DÔVOD KONFLIKTU

- **SOLUTION OF CONFLICT** - RIEŠENIE KONFLIKTU

- **INTENTION TO RESOLVE THE CONFLICT** - ZÁMER VYRIEŠIŤ KONFLIKT

šikanovanie ≠ konflikt rovesníkov

Deti niekedy nemajú osvojené sociálne zručnosti, reagujú agresívne (konflikt, nesúhlas, frustrácia...)

Hlavné rozdiely: existencia konfliktu a zámer

Násilie medzi rovesníkmi/šikanovanie - zámerom je ponížiť, zraniť, uraziť inú osobu

Konflikt medzi rovesníkmi - zámerom je dokázať správnosť svojho názoru, konania, presvedčiť ostatných, že majú pravdu...

Základné typy šikanovania

PRIAME - častejšie u chlapcov - otvorená fyzická a verbálna agresia

NEPRIAME - ťažšie odhaliteľné, častejšia u dievčat, zahŕňa manipuláciu sociálnych vzťahov za účelom ublíženia (ohováranie, šírenie klebiet) alebo sociálneho vylúčenia obete.

Typy šikanovania:

1. Fyzické násilie - najľahšie rozpoznateľné - deje sa to, keď sa deti snažia získať moc kontrolu nad vlastnými obeťami. Súvisí to s fyzickou silou násilníka.
2. Slovné násilie: písanie a hovorenie slov s úmyslom niekoho zraniť (nadávanie, urážanie...)
3. Násilie vo vzťahoch: druh sociálnej manipulácie, pri ktorej šikanátori zámerné znemožňujú obeť pripojiť sa k skupine, šíria zlomyselné a nepravdivé fámy, vymyslené príbehy, odhaľujú tajomstvá...
4. Sexuálne násilie: škodlivé a ponížujúce činy alebo verbálne prejavy, ktoré sú sexuálne ciele, nevhodné komentáre o študentskej sexualite, nevhodné dotyky, extrémnych prípadoch sexuálne útoky a obťažovanie.
5. Predsudky voči rovesníkom: verbálne, emocionálne a/alebo fyzické násilie založené na predsudkoch študentov voči osobám inej rasy, etnickej príslušnosti, náboženstva, rodovej orientácie, sociálnej triedy, finančnej situácie, zdravotného postihnutia...
6. Vydieranie: krádež alebo zničenie majetku obeť, krádež peňazí alebo zničenie osobných predmetov pomocou vyhrožok, zahŕňa to aj nútenie obeť k nežiaducemu a nespoločenskému konaniu
7. Elektronické násilie (kyberšikana): násilie medzi rovesníkmi prostredníctvom aplikácie technológií, posielanie hrozieb alebo zlomyselných správ, šírenie klebiet a zverejňovanie nevhodných fotografií na ľahko dostupných webových stránkach, hackovanie a vylúčenie obeť zo spoločenských sietí.
8. Sebapoškodzovanie: obeť si posielajú znepokojujúce správy, správy plné nenávisti alebo škodlivých odkazov

a

v

OBEŤAMI ŠIKANOVANIA SÚ:

obeť šikanovania,

svedkovia

aj samotní šikanujúci tyrani.

Príbeh Laury – spiacej krásky

Laura bola v siedmej triede, mala 13 rokov. Bola vynikajúca študentka, prejavovala príkladné správanie. Jej rodičia boli rozvedení. Laura bývala s matkou, otec ju navštevuje pravidelne.

Laura bývala utiahnutá, tichá, oddaná škole, mala veľmi málo priateľov.

Laura nahlásila prijímanie výhražných správ na papierikoch.

Učitelia začali pátrať, rozprávať sa so študentmi v triede, s učiteľmi, ale nič nenašli.

O niekoľko mesiacov neskôr sa Laurin život veľmi zmenil: ...anorexia, pobyt v psychiatrickej liečebni pre mladých ľudí...

ŠIKANOVANIE V SOCIÁLNO M KONTEXTE

Násilie je viacrozmer ný jav, ktorý treba vnímať v sociálnom kontexte, a nie ako izolovaný jav. Správanie, ktoré sa v určitom prostredí (rodina, škola, čas) považuje za príkladné správanie, môže byť v inom prostredí považované za šikanovanie,

...ALEBO...

neznamená to, že niečo nie je šikanovanie len preto, že toto správanie nie je vnímané ako šikanovanie všetkými ľuďmi z rovnakého prostredia.

VTEDY A TERAZ

Šikanovanie bolo zaznamenané už v 18. storočí, ale až do doby pred približne 40 rokmi sa nepovažovalo za vážny spoločenský problém. Šikanovanie v minulosti – fyzické a emocionálne týranie, najmä v školách.

Ciele: deti, ktoré sa líšili (vzhľadom, správaním alebo záujmami).

V priebehu dejín sa spoločenské normy menili a s nimi aj uznanie a chápanie šikanovania ako vážneho problému. Dnes sa venuje väčšia pozornosť prevencii a vzdelávaniu o šikanovaní. Mnohé výskumy šikanovania na celom svete naznačujú nárast šikanovania medzi školákmi, ale aj nárast agresie a násilia, ako modelu riešenia problémov medzi mladými ľuďmi, vysoká tolerancia voči takýmto formám správania, nerozpoznanie verbálneho násilia, nedostatok správnej reakcie.

PREČO JE TO TAKTO?

1. Šikanovanie sa v modernom svete zvyšuje: Svet sa za posledných 100 rokov posunul vpred, a naozaj? Máme všetky možné technológie, používame ich rozumne? Väčšina z nás už nemusí myslieť na prežitie, ale urobilo z nás to lepších ľudí, rodičov? Do akej miery technologický pokrok skutočne pomohol ľuďom? Ak je šikanovanie a násilie súčasťou nášho pokroku, máme väčší problém, než si myslíme...

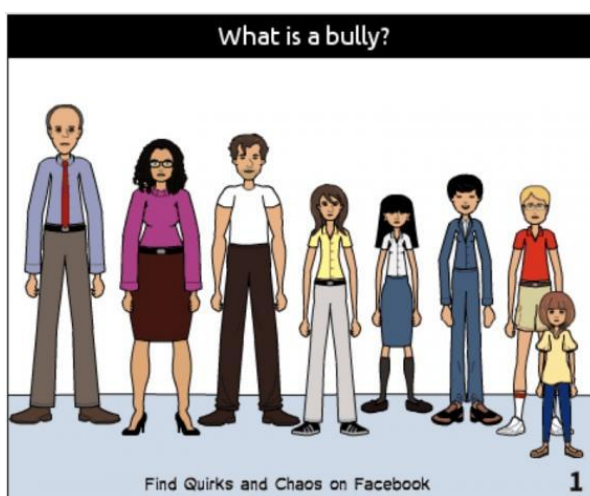
2. Nie je to šikanovanie a násilie, ktoré sa zvyšuje, sú to naše vedomosti a obavy týkajúce sa šikanovania. Možno bola situácia rovnaká aj pred 100 alebo viac rokmi, ale o tom sme nepremýšľali.

Aké staré je šikanovanie?

Je to naozaj niečo, čo sa začalo a znásobilo v modernej dobe? Alebo... o tom viac premýšľame, robíme výskumy s vedomím, že to môže niekomu ublížiť?

Robíme niečo zle?

Čím viac hovoríme o šikanovaní, tým sú deti agresívnejšie. Čím viac sa snažíme tomuto správaniu predchádzať, tým častejšie sa vyskytuje???

Šikanujúci ľudia majú rôzny vzhľad a veľkosť. Šikanujúceho spoznáte podľa jeho činov, nie podľa vzhľadu. Existuje mnoho spôsobov, ako šikanovať ostatných. Šikanujúci ľudia zastrašujú ostatných zámerné. To znamená, že sa šikanujúci zámerné snažia ľudí vystrašiť alebo ich zneistiť, znepokojit', urobiť neprijemnosti.

SVET TYRANOV

Žijeme vo svete, kde je násilie prijateľné. Sme obklopení násilím: materské školy, ihriská, školy, médiá, internet, sociálne siete, práca, podnikanie, ulice, obchody, politika... neexistuje jediný segment života, kde by sme sa nestretli s násilím. Zvláštnym spôsobom sme si naň zvykli. **Naša civilizácia je vybudovaná násilím.**

Aká je najlepšia prevencia šikanovania? Ako predchádzať šikanovaniu? Existuje vôbec nejaká prevencia šikanovania?

Prevencia podľa vedy: teória sociálneho vývoja človeka.

Hlavný cieľ: podpora zdravia, pozitívnych postojov a správania, ktoré vedú k produktívnemu a zdravému životu mladých ľudí. Posilniť mladého človeka, aby vyrástol v zdravého, zodpovedného dospelého, pripraveného na všetky životné výzvy.

TRI ÚROVNE PREVENCIE

Univerzálna prevencia sa zameriava na všetkých členov komunity s cieľom posilniť pozitívne správanie a predchádzať problémom skôr, ako sa vyskytnú.

Selektívna prevencia je cielená a určená pre jednotlivcov, ktorí už vykazujú skoré príznaky problémov a vyžadujú si intenzívnejšiu podporu.

Indikovaná prevencia sa zameriava na jednotlivcov, ktorí už majú výrazné poruchy správania, a jej cieľom je znížiť ujmu a poskytnúť špecifické rehabilitačné alebo intervenčné programy.

FAKTY O ŠIKANOVANÍ: Bez ohľadu na to, aký si rýchly, vždy je neskoro. Aspoň jedna obeť trpí už dlho. Škody sú zvyčajne už veľké.

VECI? KTORÉ NEMÔŽEME ZMENIŤ:

- spoločnosť/doba, v ktorej žijeme
- rodinné vzťahy, rodinné hodnoty,
- osobnosť rodičov, osobnostné črty dieťaťa alebo rodičov,
- susedstvo,
- vplyv médií
- ...

ČO ZMENIŤ VIEME:

- učiť našich študentov zručnosti, na ktorých záleží
- pracovať na zlepšení školského prostredia
- zapájať rodičov do školského života
- nadväzovať kontakt s komunitou
- pomáhať študentom stanovovať si pozitívne ciele
- pomáhať im rásť
- ...

Naše konanie závisí od osobného posúdenia osoby zapojenej do šikanovania v škole, ako aj od veku dieťaťa,

Protokol v prípade násilia medzi deťmi (zahŕňa šikanovanie a násilné riešenie konfliktov)

- nahlásiť (alebo nie) polícii, sociálnym službám
- ukladáme pedagogické opatrenia - napomenutie, pokarhanie, prísne pokarhanie (sú zbytočné)
- snažíme sa naučiť deti, ako sa chrániť
- hovoríme o šikanovaní v našich školách (veľa!)
- učíme ich sociálne a emocionálne zručnosti

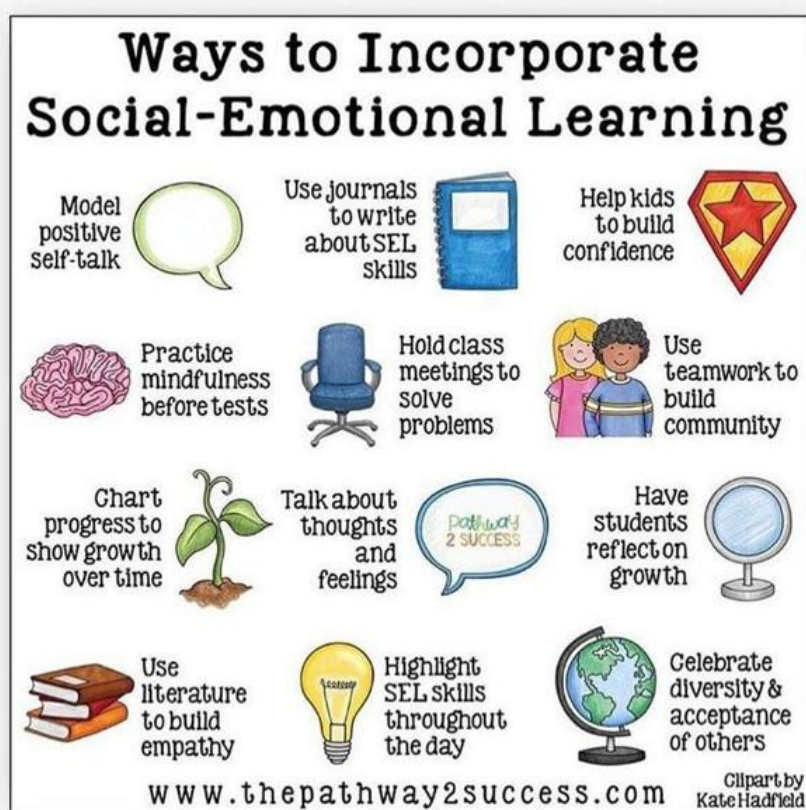

Socio-emocionálne vzdelávanie - proces získavania a uplatňovania vedomostí, správania a zručností potrebných na:

- pochopenie a zvládanie emócií,
  - stanovenie a dosiahnutie pozitívnych cieľov,
  - precítenie a prejavovanie empatie voči ostatným,
  - nadviazanie a udržiavanie pozitívnych medzil'udských vzťahov
  - prijímanie zodpovedných rozhodnutí
- (CASEL - Asociácia pre akademické, sociálne a emocionálne učenie - Sprievodca, 2015)

Programy sociálneho a emocionálneho učenia vedú k zvýšeniu odolnosti detí voči psychopatologickým problémom (depresia, delikvencia a zneužívanie rôznych návykových látok) rozvíjaniu zručností u detí na rozpoznávanie a zvládanie emócií, riadenie správania, rozvíjaniu empatie a podobného správania, zlepšujú sociálno-emocionálne zručnosti študentov, postoje k sebe a k iným a sociálne interakcie a môžu pomôcť predchádzať šikanovaniu.

VŠKOLE: Školská politika proti šikanovaniu, školenie učiteľov a zamestnancov, rôzne aktivity pre študentov v škole podľa ich záujmov, predstavenie dôsledkov pre násilníkov (rýchla reakcia polície, súdu...), jednotný pohľad na to, čo šikanovanie je a čo nie je, podpora rodičov a komunity.

Spôsoby začlenenia sociálno-emocionálneho učenia:

- Buďte príkladom pozitívneho rozhovoru so sebou samým,
- Používajte denníky na písanie o sebavedomí,
- Pomôžte deťom budovať si sebavedomie,
- Precvičujte si všímavosť pred testami,
- Usporiadajte triedne stretnutia na riešenie problémov,
- Využívajte tímovú prácu na budovanie komunity,
- Zaznamenávajte pokrok, aby ste ukázali rast v priebehu času,
- Hovorte o myšlienkach a pocitoch,
- Nechajte študentov reflektovať rast,
- Používajte literatúru na budovanie empatie,
- Zdôrazňujte sebavedomie počas dňa,
- Oslavujte rozmanitosť a akceptovanie ostatných.

ZÁVER

Bola raz jedna štvorica menom Každý, Niekto, Hocikto a Nikto. Bolo treba urobiť jednu veľmi dôležitú prácu a Každý si myslel, že ju Niekto urobí. Hocikto to mohol urobiť, ale Nikto nechcel. Niekto sa na to nahneval, pretože to bola práca pre Všetkých. Každý si myslel, že to Hocikto dokáže, ale Nikto si neuvedomil, že Niekto to nechcel urobiť. Nakoniec Každý obvinil Niekoho, pretože Nikto neurobil to, čo mohol urobiť Hocikto.

Spracovala Marcela Šterbáková

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

Co-funded by
the European Union

INSTITUTION OID NO: E10171744

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Kritické myslenie

Myslenie je komplexný mentálny proces, ktorý zahŕňa schopnosť spracovávať informácie, tvoriť predstavy, riešiť problémy a vytvárať úsudky. Aké formy myslenia poznáme a ako zmeniť myslenie? Aké je v skutočnosti kritické myslenie a ako ho správne rozvíjať?

Kritické myslenie je viacrozmerná ľudská činnosť, existuje mnoho rôznych zložiek, ktoré sú nevyhnutné pre úspešné kritické myslenie a jeho aplikáciu v reálnych životných situáciách v rámci holistického javu. Dôležitou súčasťou kritického myslenia je schopnosť posúdiť, aké zručnosti sú potrebné v danej situácii.

Kritické myslenie je proces, kde jednotlivec myslí systematicky, logicky a objektívne, je dôležité vo všetkých oblastiach života, od osobného rozhodovania, cez profesionálnu prácu, až po spoločenské a politické rozhovory či prejavy. V praxi sa kritické myslenie prejavuje tým, že človek nesleduje určitú situáciu len povrchne, ale dokáže ísť do hĺbky, vie prijímať premyslené rozhodnutia, vyriešiť problémy a vyvíjať nové myšlienkové operácie. Má tiež otvorenú myseľ a snaží sa pozeráť na danú problematiku z viacerých uhlov pohľadu. Vďaka tomu vie oveľa lepšie viesť argumentáciu a logicky komunikovať s ostatnými. Kriticky mysliaci človek dokáže pozorne skúmať okolie a myšlienkové operácie ostatných ľudí. Jeho vyjadrovanie je jasné a zrozumiteľné. Neskáče z jednej témy do druhej a veľmi dobre sa počúva.

Základné znalosti:

- Oddanosť celoživotnému vzdelávaniu
- Život vo svete a pozornosť voči tomu, čo sa deje
- Skutočná otvorenosť rôznym uhľom pohľadu
- Pokora pri stretnutí s tým, čo nepoznáme

Prečo je kritické myslenie dôležité

Moderné bojové umenie

- žiadna fyzická ujma,
- ľudia sa snažia ovplyvniť naše presvedčenia, hodnoty a činy.
- mnoho síl bojuje o vplyv na našu pozornosť, presvedčenia a hodnoty,
- používajú stratégie, ktoré nás môžu prinútiť niečomu uveriť.

Kritické myslenie:

1. Logika,
2. Argumentácia,
3. Rétorika,
4. Základné znalosti,
5. Kreativita

Kritické myslenie a logické myslenie sú vzájomne prepojené a celkovo možno povedať, že logické myslenie poskytuje základnú štruktúru, ktorú kritické myslenie využíva pri hodnotení informácií a tvorbe názorov. Kritické myslenie potom rozvíja tieto logické schopnosti a aplikuje ich na analýzu rozličných situácií a argumentov. Logické myslenie sa týka taktiež racionálneho myslenia. Základnou črtou pre racionálne myslenie je schopnosť vyvodzovať správne závery z dostupných dôkazov a používať logiku na riešenie problémov.

Logika: Čo vyplýva z čoho?

Všetky labute sú biele. Dan má labuť, takže Danova labuť je biela. Ak by boli všetky predpoklady pravdivé, vyplýval by z nich záver?

Analýza argumentov: hodnotenie pravdivosti alebo nepravdivosti predpokladov. Sú hodnoverné? Potrebujeme podporné dôkazy na ich podporu? Ignoruje argument určité dôkazy, ktoré by proti nemu mohli hovoriť?

Logické myslenie je schopnosť dôsledne postupne správne myslieť, umožňuje pochopiť všetko, čo nás obklopuje, vzťahy alebo rozdiely, ktoré existujú medzi činmi, objektmi alebo udalosťami pozorovateľné analýzou a porovnaním. Logické myslenie nie je obmedzené len na matematické úlohy alebo formálne deduktívne argumenty. Medzi kľúčové aspekty logického myslenia patrí napríklad identifikácia vzťahov, správne myslenie a vyvodenie záverov, vyhýbanie sa logickým chybám, konzistentné uvažovanie a analytické schopnosti.

Racionálne myslenie je schopnosť, ako správne myslieť, uvažovať a rozhodovať systematicky, konzistentne a logicky, sú základné črty racionálneho myslenia, ktoré umožňuje analyzovať situácie a hľadať riešenia na základe faktov a dôkazov. Poskytuje rámec pre efektívne a objektívne porozumenie svetu okolo nás. Charakteristiky racionálneho myslenia: racionálne rozhodovanie, logická štruktúra, schopnosť odvodzovať a analyzovať problémy na základe detailnej a systematickej analýzy.

Postup kritického myslenia:

1. **Identifikuj problém**/polož otázku. Nepresne stanovená otázka či problematika spôsobí, že sa nedostaneš k výsledku, prípadne sa dostaneš, no nebude postačujúci.
2. **Usporiadaj informácie.** Použi overené zdroje a uisti sa, že máš pokryté všetky uhly pohľadu. Jedno stanovisko nestačí, pri kritickom myslení nesmieš vopred zavrhnúť ostatné možnosti.
3. **Analyzuj údaje a zdroje** – Aby si nestratil logiku a dokázal sa v množstve informácií vyznať, začni ich triediť. Pozorne ich analyzuj a vypusti tie, ktoré nie sú spoľahlivé a tie, ktoré disponujú nedostatočnými údajmi.
4. **Zorad' údaje podľa dôležitosti** – Niektoré údaje sú dôležitejšie ako druhé. Urči im rozumné a vhodné poradie, aby si sa v nich vyznal a mohol sa k nim kedykoľvek vrátiť.
5. **Rozhodni sa** – Po naštudovaní všetkých údajov si dobre premysli záver a porovnaj všetky pre a proti. Snaž sa vyvodiť záver, ktorý je nezaujatý a podložený overenými faktami.
6. **Prezentuj svoje konečné rozhodnutie** – Nezabúdaj na sebavedomý prejav, slušnosť a ohľaduplnosť voči názorom druhých.

Otvorená myseľ a správne otázky - Otázku môžeme položiť kolegovi, nadriadenému, sebe samému a následne hľadať odpovede na internete a v knihách. Ďalšou možnosťou sú online fóra. Pri hľadaní informácií treba využiť všetky možnosti, priblíženia k cieľu a rozšíreniu zručností a vedomostí. Pri rozširovaní vedomostí je dôležitá otvorená myseľ.

Predstavivosť a kreatívne myslenie - Je dôležité vedieť si predstaviť všetky možné výsledky situácie. Spája sa tiež s predvídavosťou, ktorá umožňuje predpokladať, aké reakcie vyvolá konanie a rozhodnutie u ostatných. Z toho je možné vydedukovať, či sú správne alebo nie.

Chyby:

Frekvenčná ilúzia - Sklon všímať si niečo po tom, čo si to všimneme prvýkrát, čo nás môže viesť k presvedčeniu, že sa veci dejú častejšie, než sa v skutočnosti dejú. Často používané v marketingu. Potenciálny problém v medicíne.

Efekt dobre prejdenej cesty - Známosť (poznanie) zrýchľuje vnímanie času.

Ospravedlnenie úsilia - Pripisovanie väčšej dôležitosti cieľu, ktorému sme obetovali to, čo milujeme alebo pre dosiahnutie ktorého trpíme.

Predpojatosť voči normálnosti - Ľudia neveria varovaniam pred hrozbami alebo ich ignorujú (Pompeje, hurikán Katrina).

Efekt spätného rázu - Spôsobuje, že ľudia, ktorí narazia na dôkazy spochybňujúce ich presvedčenie, tieto dôkazy odmietnu a posilnia svoju podporu svojho pôvodného postoja.

Slepé miesto zaujatosti - Keď sú ľudia požiadaní o posúdenie sociálneho konfliktu, často predpokladajú, že ich vlastné interpretácie budú zaujaté.

Efekt tretej osoby - Predpoklad, že sme oveľa menej ovplyvnení médiami ako ostatní.

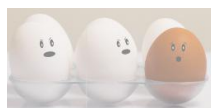
Príklady:

Štúdia o preferenciách voličov ukázala, že oboznámenie ľudí s negatívnymi informáciami o politickom kandidátovi, ktorého uprednostňujú, často vedie k zvýšeniu ich podpory pre daného kandidáta. Ľudia pociťujú opačný efekt v dôsledku procesu, ktorým prechádzajú, keď sa stretnú s informáciami, ktoré sú v rozpore s ich existujúcimi presvedčeniami.

Štúdia, ktorá skúmala zámer rodičov dať svoje deti zaočkovať, zistila, že ak rodičom, ktorí sú proti očkovaniu, poskytnú informácie, ktoré ukazujú, prečo je očkovanie ich dieťaťa najlepším postupom, niekedy sa s väčšou pravdepodobnosťou stanú presvedčenými o súvislosti medzi očkovaním a autizmom.

Negatívne emócie, ktoré ľudia cítia, majú negatívny vplyv na ich schopnosť prijať správne informácie tým, že zvyšujú pravdepodobnosť, že ich odmietnu správne spracovať, a tým, že sa budú snažiť nájsť spôsoby, ako ich ignorovať.

Keď sú ľudia požiadaní o posúdenie sociálneho konfliktu, často predpokladajú, že ich vlastná interpretácia je spravodlivá, ale že interpretácie iných ľudí budú zaujaté.

Efekt tretej osoby - Predpokladáme, že sme oveľa menej ovplyvnení médiami ako ostatní.

Konfirmačné skreslenie – vyhľadávajú informácií, ktoré potvrdzujú to, čomu už veríme a spochybňovanie informácií, ktorým neveríme. Hľadanie dôkazov, ktoré potvrdzujú to, čo si myslíme, že je pravdivé, namiesto selektívneho zváženia všetkých dostupných dôkazov a zapamätania si informácií, ktoré podporujú naše názory.

Forerov efekt – horoskopy. lúzia asymetrického náhľadu - viem o tebe viac, ako ty o mne.

Zaujatost' herca a pozorovateľa - nie je to moja chyba (čin a úmysly).

Dunning-Krugerov efekt - kognitívne skreslenie, pri ktorom ľudia s nízkou kompetenciou v danej oblasti majú tendenciu preceňovať svoje schopnosti, pretože im chýba schopnosť kriticky zhodnotiť svoje vlastné vedomosti. Naopak, ľudia s vysokou kompetenciou svoje schopnosti podceňujú a preceňujú schopnosti iných, pretože si lepšie uvedomujú komplexnosť danej problematiky a vedia, čo ešte nevedia.

Kmeňová identita – zameriavame sa na prevládajúci postoj v rámci našej kultúrnej skupiny a tomuto postoju sa prispôsobujeme.

Kmeňová mentalita – úloha, ktorú zohráva členstvo v skupine pri určovaní toho, ako vnímame svet a iných ľudí a to ako pri posilňovaní, tak aj pri podkopávaní našej schopnosti jasne a nezávisle myslieť.

Výhoda kmeňovej mentality - cvičenie v del'be kognitívnej práce – spolupráca.

Vzor postojov a správania - Samotný problém neexistuje. Nadmerná polarizácia vzniká podľa etnickej príslušnosti, náboženstva, príbuzenstva, jazyka, kultúry – my a oni.

Ako sa socializujeme do skupiny, učíme sa normy a hodnoty, ktoré ju zaslepujú, ale učíme sa aj tie, ktoré sú s nimi v rozpore.

Vnímané rozdiely sa stávajú skutočnými rozdielmi:

Nezhoda - znak hlbšej chyby vo vašom morálnom charaktere a schopnosti vidieť realitu.

Rozdiely - nekompatibilné svetonázory. Mierové spolužitie je nemožné, segregujeme sa a užívame si pohodlné interakcie s vlastným druhom.

Polarizácia v rámci každej skupiny klesá

Tlak zvonku sa premieňa na sociálny kapitál zvnútra. Skutočná cena za členstvo?

Kultúrny cloud – robíme sa inteligentnými šírením našich zručností a vedomostí v rámci komunity v mysliach jednotlivcov, nástrojov, artefaktov a inštitúcií. Zamieňame si naše osobné vedomosti, to, čo dokážeme vyjadriť, artikulovať a robiť, s našimi kultúrne dostupnými vedomosťami.

Ilúzia vysvetľovacej hĺbky

Čo je GMO? Ako funguje skleníkový efekt? Čo je zložený úrok?

Dôvera

Veľa z toho, čo vieme, je založené na dôvere, ale ako rozhodnúť, ktoré zdroje sú dôveryhodné? Jadrová energia? Ak hodnotíme prínosy ako vysoké, hodnotíme riziká ako nízke a naopak. Zoznamy za a proti zvyčajne uprednostňujú našu východiskovú skreslenosť.

Často sú základné znalosti o určitej téme obmedzené a ľudia nie sú schopní poskytnúť empirické argumenty na podporu toho, čo si myslia alebo cítia o určitej záležitosti, ale už vedia, ako sa v danej problematike cítia.

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13 , Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

INSTITUTION OID NO: E10171744

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Riešenie výziev v triedach 21.storočia s ktorými sa učitelia stretávajú vo svojej práci

- predstavenie konceptu udržateľnosti,
- environmentálne a klimatické zmeny,
- obnoviteľné zdroje energie,
- ekologická stopa,
- brainstorming,
- vzájomná diskusia,
- pracovné listy.

V septembri 2015 schválilo medzinárodné spoločenstvo na pôde Organizácie spojených národov dokument definujúci novú rozvojovú agendu – Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj. Súčasťou Agendy 2030 je 17 cieľov udržateľného rozvoja (SDG - Sustainable Development Goals). Prepájajú sa v nej tri dimenzie udržateľného rozvoja a to ekonomická, sociálna a environmentálna.

17 cieľov udržateľného rozvoja:

1. Ukončiť chudobu všade a vo všetkých jej formách
2. Ukončiť hlad, dosiahnuť potravinovú bezpečnosť a lepšiu výživu a podporovať udržateľné poľnohospodárstvo
3. Zabezpečiť zdravý život a podporovať blahobyt pre všetkých a v každom veku

4. Zabezpečiť inkluzívne, spravodlivé a kvalitné vzdelávanie a podporovať celoživotné vzdelávacie príležitosti pre všetkých
5. Dosiť rodovú rovnosť a posilniť postavenie všetkých žien a dievčat
6. Zabezpečiť dostupnosť a udržateľný manažment vody a sanitárnych opatrení pre všetkých
7. Zabezpečiť prístup k cenovo dostupným, spoľahlivým a udržateľným moderným zdrojom energie pre všetkých
8. Podporovať trvalý, inkluzívny a udržateľný ekonomický rast, plnú a produktívnu zamestnanosť a dôstojnú prácu pre všetkých
9. Vybudovať pevnú infraštruktúru, podporovať inkluzívnu a udržateľnú industrializáciu a posilniť inovácie
10. Znížiť rozdiely v rámci a medzi krajinami
11. Premeniť mestá a ľudské obydľia na inkluzívne, bezpečné, odolné a udržateľné
12. Zabezpečiť udržateľnú spotrebu a výrobné schémy
13. Podniknúť bezodkladné opatrenia na boj proti zmenám klímy a ich dôsledkom
14. Zachovať a udržateľne využívať oceány, moria a zdroje mora na udržateľný rozvoj
15. Chrániť, obnovovať a podporovať udržateľné využívanie pozemných ekosystémov, udržateľne manažovať lesné hospodárstvo, bojovať proti premene krajiny na púšť a zastaviť spätnú degradáciu krajiny a stratu biodiverzity
16. Presadzovať mierumilovné inkluzívne spoločnosti v prospech udržateľného rozvoja, poskytnúť prístup k spravodlivosti pre všetkých a budovať efektívne, transparentné a inkluzívne inštitúcie na všetkých úrovniach
17. Posilniť prostriedky implementácie a revitalizácie globálneho partnerstva pre udržateľný rozvoj

Viac informácií v dokumente vypracovanom pre Slovenskú republiku: <https://vudpap.sk/wp-content/uploads/2019/01/vudpap-unesco-Agenda-2030-koncepcia-implement%C3%A1cie-Zodpovedn%C3%A9-Slovensko.pdf>

Odporúčania do praxe pre materskú školu

Do výchovno-vzdelávacieho procesu zaradiť brainstorming, vzájomnú diskusiu, pracovné listy zamerané na ochranu životného prostredia a na pojmy ako sú environmentálne a klimatické zmeny, obnoviteľné zdroje energie, ekologická stopa. Prizvať si do materskej školy odborníka na tieto témy. Spolupracovať s rôznymi environmentálnymi organizáciami. Využívať piesne a rozprávky napr.

- Tárajko a Popletajka - Planéta Zem https://www.youtube.com/watch?v=E_w-YgcIso
- Smejko a Tanculienka - Bez plastu <https://www.youtube.com/watch?v=ERwFmnD1Fek>
- O vodníkovi a rybke - Rozprávky Líšky a Vlka <https://www.youtube.com/watch?v=RXRNLQzevFI>
- Ježko Separko – CD, publikácie, omalovánky a spolupráca s Centrom environmentálnej výchovy spoločnosti KOSIT

V Materskej škole, Juhoslovanská 4, Košice sa týmito témami venujeme počas celého školského roka najmä v témach O medovníkovom domčeku, Žabiatko, Ježko Separko, Snehová kráľovná, Tri svište, Včielka Maja, Ferdo mravec, Krtko a potopa, Malá morská víla.

Vypočítať si ekologickú stopu s deťmi je možné na stránke <https://www.ekostopa.sk/>

Inšpirácie na pracovné listy - Zatoč s odpadom - metodická príručka pre školy https://www.ewobox.sk/uploads/source/tmp_2025_02_18_02_15_03_8aed707e79f3dbc9445afe2865837276.pdf?ver=20250220173033

Aktivity podporujúce pozitívne myslenie, well-being napr. metóda Brain Gym, ktorá prepája pohyb tela s podporou zapojenia mysle a ľudského mozgu:
<https://www.youtube.com/watch?v=DJt6ORwxKmE>

Skleníkový efekt – teória a praktické ukážky:

Ako deťom vysvetliť skleníkový efekt, negatívne pôsobenie kyslých dažďov a priblížiť im význam ozónovej vrstvy:

Paxi - Skleníkový efekt <https://www.youtube.com/watch?v=jLO-6B4efr8>

Acid Rain Effects <https://www.youtube.com/watch?v=s9kAiph27aI&t=66s>

Ozzy Ozone <https://www.youtube.com/watch?v=WKrPd-8CJBM>

Stolová hra zameraná na ciele trvalo udržateľného rozvoja – SDG (Sustainable Development Goals) <https://go-goals.org/>

Výučba v teréne – na kmeni stromu sme objavili exoskelet cikády. Deti v materskej škole môžu pozorovať kmene stromov v blízkom i širšom okolí, pri pozorovaní môžu používať aj lupy. Na vychádzke si všimame každý detail, napríklad ako tento panašovaný brečtan. Veku primerane môžeme deťom vysvetliť, ako vzniká panašovanie. Panašovanie vzniká v dôsledku zníženého množstva alebo úplnej absencie chlorofylu v niektorých častiach listov rastlín. Chlorofyl je zelené farbivo, ktoré umožňuje fotosyntézu a jeho nedostatok spôsobuje, že sa na listoch objavujú biele časti. Na vychádzke môžeme objaviť aj listy rastlín napadnuté škodcami. Je vhodné deti poučiť, že rastliny nechytáme, netrháme, pozorujeme očami príp. lupou.

Inšpirácie: prístup k pitnej vode pre ľudí i zvieratá v parku, zavlažovacie vaky okolo mladých stromčekov, ochrana stromčekov pred páľavou, označenie zóny bez plastov, hasiace vaky, možnosť zapožičať si bicykel či motocykel, tabuľa upozorňujúca na riziko požiaru napojená na fotovoltiku, prírodné ihriská na cvičenie.

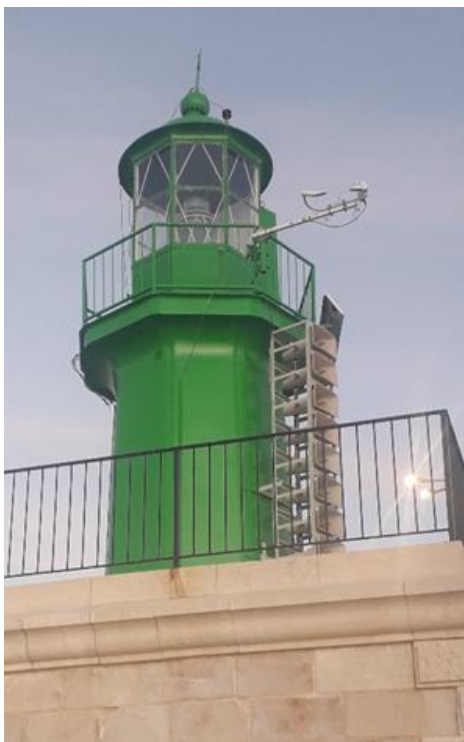
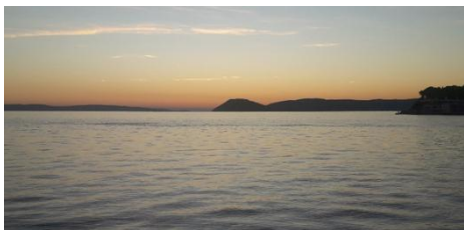
„Povedz mi to a ja to zabudnem, ukáž mi to a ja si to zapamätám, nechaj ma to urobiť a ja to pochopím.“

Čínske príslovie

Umožnime deťom zážitkové učenie v prírode, pretože konkrétne skúsenosti s nejakou činnosťou (pozorovaním, pokusom, problémovou úlohou a pod.) sú pre deti zážitkom, ktorý sa im spája s emočnou skúsenosťou. Upevňujú si svoje vedomosti, rozvíjajú svoje zručnosti a schopnosti.

Deti motivujeme k individuálnej práci i k skupinovej činnosti. Výsledky pozorovaní si deti môžu zaznamenávať do pozorovacích hárkov, môžu kresliť a následne svoje výsledky prezentovať pred celou triedou. S deťmi si z pozorovania môžeme vytvárať plagáty, ktoré môžu byť súčasťou triedy či šatne.

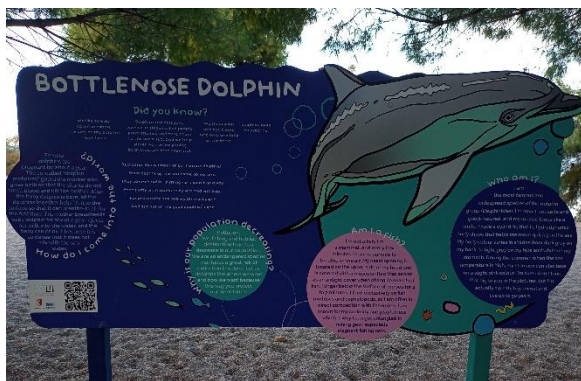
Vychádzka k majákom

Aktivity zamerané na kritické myslenie a mäkké zručnosti, ktoré predstavujú rôzne ľudské schopnosti z oblasti správania a sú úzko viazané na emocionálnu inteligenciu.

Príklad hier na tréning Soft Skills tzv. mäkkých zručností: zadať deťom úlohu, aby opisali nejaký predmet podobne ako pri hre Hádaj na čo myslím. Zadať deťom úlohu, aby sa zamysleli nad tým, na čo všetko sa dá použiť kovová spinka. Úlohou je nájsť čo najviac možností a tiež nájsť čo najviac možností, na čo sa nedá kovová spinka použiť. Deti môžu úlohy riešiť individuálne i v skupine. Ďalšou úlohou môže byť nakresliť bicykel (bez predlohy) a následne skontrolovať, či deti nakreslili všetky jeho podstatné časti a pod.

Inšpirácie: informačné tabule, kde sa deti na detskom ihrisku môžu dozvedieť informácie o vybraných druhoch živočíchov v anglickom i chorvátskom jazyku, upozornenie, že pláž nie je popolník a k tomu bezplatný plážový popolník, upozornenie na to, aby ľudia zbierali psie exkrementy po svojich psíkoch, informačná tabuľa, ktorá okrem iného ponúka informácie o tom, ako dlho sa rozkladajú jednotlivé odpadky a materiály ako sklo, plast, plienky, cigarety a pod. v mori.

Ekologické aktivity v teréne:

zbieranie odpadkov v prístave, ich správne triedenie, pozorovanie drobných morských živočíchov v ich prirodzenom prostredí, aktivity zamerané na zlepšenie kvality života morského ježka.

Morskí ježkovia sa „zdobia“ v ich prirodzenom prostredí mušľami, ak nachádzajú v mori odpadky tak sa „ozdobia“ odpadkami. Fotka na porovnanie - ježkovia ozdobení odpadkom z mora a ježkovia ozdobení mušľami. Ježkom sme odpadky odstránili a vypustili sme ich späť do mora.

Pokus: Mikroplasty

V poslednej dobe sa čím ďalej tým viac v médiách hovorí o mikroplastoch a o tom, ako nám škodia. Oboznámime deti s tým, čo vlastne mikroplasty sú a odkiaľ sa dostávajú do prírody. Mikroplasty sú veľmi malé kúsky plastov. Do prírody sa dostali už ako malé čiastočky, ktoré vznikli rozpadom väčších kusov plastov (časti plastových fľaš, tašiek, rybárskych sietí a pod.). Morské živočíchy si ich často mýlia s potravovou a prehltávajú ich. V niektorých prípadoch to spôsobuje ich úhyn, v iných prípadoch sa dostávajú mikroplasty prostredníctvom morských živočíchov do tela človeka (v prípade ich konzumovania). Mikroplasty však už boli nájdené i nápojoch. V tele človeka môžu spôsobiť rôzne ochorenia.

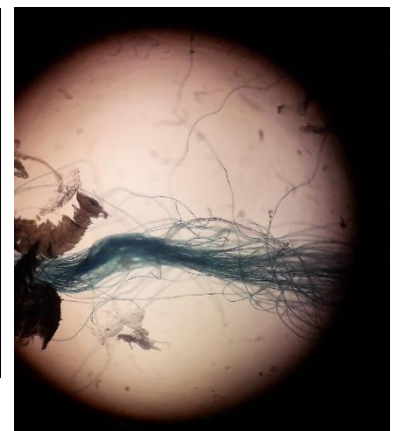
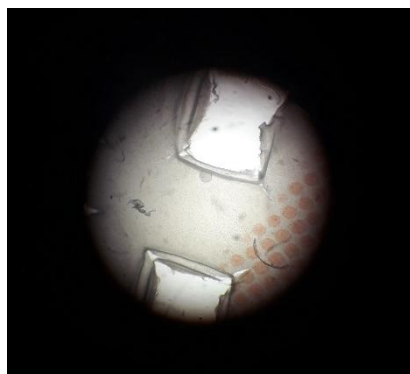
1. Pripravíme si sklenenú misku (Petriho misku) a rôzne plastové predmety napr. tuba zo zubnej pasty, zubná kefka, plastová vidlička a pod. Pomocou skalpela učiteľka rezom šúcha jednotlivé predmety, veľmi jemne nad sklenenou miskou až kým nevzniknú veľmi drobné častice – mikroplasty.

2. Do misky následne pridáme slanú vodu (imitácia morskej vody).

3. Sledujeme mikroplasty pod mikroskopom.

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

Co-funded by
the European Union

INSTITUTION OID NO: E10171744

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Vzdelávanie metódou CLIL v materskej škole

Všetko závisí od začiatku,

Ako sa položia základy, tak ide potom všetko.

J.A. Komenský

Jednou z prioritných požiadaviek pri uplatnení sa človeka v dnešnej spoločnosti je znalosť cudzích jazykov. Cudzím jazykom sa venuje v súčasnosti čoraz viac pozornosti, pretože ich aktívne ovládanie prispieva k formovaniu osobnosti európskeho občana. Zároveň podporuje mobilitu v európskom vzdelávacom priestore a na trhu práce a vytvára tiež efektívne podmienky pre celoživotné vzdelávanie. Základné školy začínajú s výučbou cudzích jazykov už v prvom ročníku, avšak hranica prvého oboznamovania sa s cudzím jazykom sa posúva už do materských škôl. Metódy oboznamovania sa s cudzím jazykom metódou CLIL (Content Language Integrated Learning) v materskej škole sú využiteľné integrovaním anglického jazyka do hier a hrových činností v súlade s mesačnými a týždennými témami nášho Školského vzdelávacieho programu a jeho zameraním.

1. Oboznamovanie sa s cudzím jazykom v predškolskom veku

Obsah učiva by mal zásadne vychádzať a nadväzovať na školský vzdelávací program konkrétnej materskej školy. Obdobie predškolského veku je predovšetkým obdobím hry a spontánnosti dieťaťa. Oboznamovanie s cudzím jazykom v materskej škole je významné aj z hľadiska poznávania iných kultúr. Dieťa má možnosť zistiť, že svet je rozmanitý a ľudia v tomto svete hovoria aj inak ako ono samo. Cudzí jazyk takto možno chápať ako prostriedok multikultúrnej výchovy. Naša krajina v Európskej únii je domovom pre ľudí iných národností a rovnako občania Slovenska študujú a pracujú v krajinách EU.

Rozvíjané kompetencie dieťaťa vo vzťahu k cudziemu jazyku

Prostredníctvom oboznamovania sa s cudzím jazykom v predškolskom veku sa rozvíja množstvo kompetencií:

- Osobnostné (intrapersonálne) kompetencie (základy sebauvedomenia) - dieťa odhaduje svoje možnosti a spôsobilosti.
- Sociálne (interpersonálne) kompetencie - dieťa sa pozerá na svet aj očami druhých, akceptuje a rešpektuje multikultúrne odlišnosti detí a dospelých.
- Komunikatívne kompetencie - vedie monológ, nadväzuje a vedie dialóg a rozhovor s deťmi i dospelými, volí primeraný, kreatívny spôsob komunikácie vzhľadom na situáciu, chápe a rozlišuje, že niektorí ľudia sa dorozumievajú aj inými jazykmi.
- Kognitívne kompetencie (základy riešenia problémov) - dieťa hľadá a objavuje súvislosti medzi jednotlivými informáciami, objavuje tie, ktoré sú nápomocné pri riešení problému.
- Kognitívne kompetencie (základy kritického myslenia) – dieťa porovnáva podobnosti a rozdiely slov a vyjadrenia pojmov.
- Učebné kompetencie – dieťa prejavuje zvedavosť a spontánny záujem o spoznávanie nového, využíva primerané pojmy, znaky a symboly, kladie otázky a hľadá odpovede, aby porozumelo obklopujúcejmu svetu vecí, javov, dejov a vzťahov, učí sa spontánne (vlastnou zvedavosťou) aj zámerne (pod učiteľkiným vedením), prekonáva prekážky v učení, plánuje a organizuje si optimálne prostredie na činnosť, prejavuje aktivitu v individuálnom i skupinovom učení, hodnotí vlastný výkon, teší sa z vlastných výsledkov, uznáva aj výkon druhých, zvláda základy učenia sa na základe osobnej motivácie.
- Informačné kompetencie - využíva rôzne zdroje získavania a zhromažďovania informácií aj mimo materskú školu (od osôb v okolitom prostredí, z detských kníh, časopisov a encyklopédií, prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, z rôznych médií).

Vzdelávacie štandardy dieťaťa predškolského veku v oblasti cudzieho jazyka

V obsahových štandardoch v oblasti oboznamovania sa s cudzím jazykom v materskej škole vo vzdelávacej oblasti „Jazyk a komunikácia“ sa môže učiteľka zamerať na:

- Počúvanie s porozumením.
- Neslovné reakcie (pohyby, gestá, mimika).
- Pasívnu a aktívnu slovnú zásobu v materinskom a cudzom jazyku.

Charakteristika metódy CLIL

CLIL (Content Language Integrated Learning) je sratka súhrnne označujúca množstvo rozdielnych metodických postupov, ktorých spoločným prvkom je špecifické postavenie cudzieho jazyka vo výučbe iných predmetov a vzdelávacích obsahov.

Cudzí jazyk v tomto prípade sa vyučuje tak, že sa cudzí jazyk integruje do vyučovania obsahu vzdelávacích oblastí ako pracovný jazyk (Človek a príroda: učiteľka pomenuje časti tela, zvieratá a rastliny v rodnom aj v cudzom jazyku; časti tela potom využije aj v oblasti Zdravie a pohyb pri cvičení. Rovnako tak používa dvojazyčne čísla, farby, názvy predmetov a javov). Dôležitým princípom je to, že časť vyučovacieho času musí byť venovaná priamej výučbe cudzieho jazyka, ale cudzí jazyk tu nie je len cieľom vzdelávania, ale aj prostriedkom, pomocou ktorého sa vzdelanie získava a upevňuje.

V porovnaní s ostatnými prístupmi a metódami CLIL mimoriadne efektívne uspokojuje nasledujúce potreby detí:

- učia sa cudzí jazyk v prirodzených podmienkach - skutočne komunikujú,
- nesústredujú sa na jazyk samotný, ale na obsah, o ktorom chcú komunikovať.
- cudzí jazyk sa stáva neoddeliteľnou súčasťou procesu vzdelávania,
- správne organizovaná a uplatňovaná metodika CLIL je zvyčajne pre deti veľmi motivujúca,
- CLIL šetrí čas – deti sa učia tú istú tému so svojou učiteľkou aj s cudzojazyčnou, v tomto prípade je cudzí jazyk obohacujúci.

CLIL integruje rôzne učebné obsahy, umožňuje zapojenie rôznych štýlov učenia sa (nielen verbálneho), osvojovanie si cudzieho jazyka je prirodzený proces, ktorý v správnom prostredí a pri správnom postupe „spojazdní“ vrodené vnútorné mechanizmy dieťaťa. Nepriame osvojovanie si cudzieho jazyka je efektívnejšie a má trvalejší účinok ako priame učenie sa cudzieho jazyka.

ZAMERANIE oboznamovania detí s anglickým jazykom metódou CLIL v MŠ :

- spoločné témy na integráciu (farby, tvary, zvieratá, rastliny, činnosti),
- brať ohľad na záujmy a vek detí a ich jazykové a komunikačné zručnosti,
- súlad so školským vzdelávacím programom,
- interaktívne vzdelávanie, každodenná komunikácia, doplnkové aktivity,
- anglický jazyk kedykoľvek počas dňa.

CIELE:

- *prirodená výslovnosť*: výskumy ukazujú, že deti, ktoré sa učia cudzí jazyk v ranom veku, majú prirodzenú výslovnosť a intonáciu,
- *intelektový vývin a mentálny rozvoj*: bilingválnosť má pozitívny vplyv na intelektový vývin a obohacuje mentálny rozvoj dieťaťa,

- *pružnejšie myslenie*: deti uvažujú pružnejšie, sú citlivejšie voči jazykovým prejavom a majú lepšiu schopnosť počúvať a vďaka znalosti druhého jazyka lepšie rozumejú materinskému jazyku,
- *deti sa neboja rozprávať*: majú tendenciu naučiť sa rozprávať iným jazykom rýchlejšie a prirodzenejšie ako dospelí
- *lepšie verbálne schopnosti*: výskumy ukazujú, že deti, ktoré sa učia cudzí jazyk majú lepšie verbálne/komunikačné schopnosti ako deti, ktoré sa cudzí jazyk neučia
- *jazyková výhoda*: dieťa je výrazne v predstihu, čo sa týka jazykových požiadaviek na vyšších stupňoch škôl
- *spoznávanie iných kultúr*: učenie sa cudziemu jazyku umožňuje deťom lepšie spoznávať iné národy a kultúry. Učia sa rešpektovať kultúrne a fyzické odlišnosti a podobnosti.

Zároveň sa preukázalo, že základným nedostatkom gramaticko-prekladovej metódy je to, že žiaci dostali len teoretickú prípravu, ale málo možností na bezprostrednú komunikáciu v cudzom jazyku. Žiaci a študenti sa viac učia o jazyku ako jazyk samotný.

Spracovala Milada Majerská a Zuzana Vašková

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

Co-funded by
the European Union

INSTITUTION OID NO: E10171744

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Wellbeing v prostredí MŠ Juhoslovanská 4, Košice

V našej materskej škole kladieme dôraz na vytvorenie bezpečného, podnetného a láskavého prostredia, kde sa deti môžu harmonicky rozvíjať vo všetkých oblastiach svojho bytia. Chápeme wellbeing ako celkovú pohodu dieťaťa – fyzickú, emocionálnu, sociálnu, kognitívnu i duchovnú – a snažíme sa, aby každý deň v materskej škole podporoval ich zdravie, radosť a vnútornú rovnováhu a snažíme sa spoločne vytvoriť deťom priaznivé podmienky na príjemné prežívanie v kultúrnom prostredí a bezpečí; participovať na spoločných zážitkoch školskej komunity; pomáhať deťom nadväzovať kvalitné vzťahy s rovesníkmi a dospelými; prijímať a poskytnúť sociálnu podporu, pozitívne emócie, redukciu stresu, vzájomnú podporu silných stránok a spoločne rozvíjať zručnosti wellbeingu. Veríme, že spokojné a šťastné deti sa vzdelávajú a vychovávajú najlepšie. Preto vytvárame priestor, kde môžu deti slobodne prejavovať svoje emócie, rozvíjať sociálne vzťahy, získavať nové poznatky hravou formou a nachádzať pocit istoty a bezpečia.

Zároveň si uvedomujeme, že wellbeing nie je dôležitý len pre deti, ale aj pre všetkých zamestnancov materskej školy. Pedagógovia a ostatní pracovníci zohrávajú kľúčovú úlohu pri vytváraní harmonického prostredia a preto podporujeme ich fyzickú aj duchovnú pohodu. Snažíme sa vytvárať atmosféru spolupráce, vzájomnej podpory a profesijného rastu, kde každý člen tímu cíti rešpekt, uznanie a motiváciu.

Oblasti wellbeingu:

Fyzická oblasť – súvisí s fyzickým zdravím a bezpečím. Je ovplyvnená: fyzickou aktivitou, zdravým stravovaním, spánkovým režimom, uvedomelou voľbou zdravého životného štýlu, zdravým životným prostredím;

Kognitívna oblasť – odráža sa v spôsobe spracovania informácií a vytvárania úsudkov, v motivácii a vo vytrvalosti úspešne dosahovať stanovené ciele. Súvisí so schopnosťou kriticky myslieť, schopnosťou riešiť problémy, kreativitou;

Emocionálna oblasť – odráža sa v schopnosti dôvery v seba aj druhých a v odolnosti umožňujúcej zvládať nepriaznivé situácie. Súvisí s kladným vnímaním samého seba, rozpoznávaním emócií, sebareguláciou;

Sociálna oblasť – súvisí so schopnosťou empatie, citom spolupatričnosti, nadväzovaním a udržiavaním vzťahov, spolupracou s ostatnými, komunikačnými zručnosťami

Duchovná oblasť – súvisí s poznávaním a napĺňaním zmyslu našej existencie, hodnotami a etickými princípmi.

V tomto dokumente sú uvedené základné princípy wellbeing prístupu v našej materskej škole, konkrétne aktivity a stratégie, ktoré podporujú celostný rozvoj detí aj pohodu zamestnancov. Veríme, že iba v prostredí plnom porozumenia, dôvery a radosti môžeme spoločne budovať harmonické a inšpirujúce miesto pre učenie a rast.

Wellbeing v materskej škole podľa vekových skupín – námety:

1. Najmladšie deti (2 – 3 roky)

Fyzický wellbeing

- **Zmyslové hry** – deti sa hrajú s pieskom, vodou, jemnými látkami, hlinou, čím podporujeme ich senzorický rozvoj.
- **Relaxačná rozvieračka** – jednoduché pohyby napodobňujúce zvieratá a prírodu (skáčeme ako žabky, ťahujeme ruky ako stromy,....).
- **Tiché kútiky na oddych** – relaxačné pohovky, mäkké vankúše, deky, tlmené svetlo na relaxáciu.

Kognitívny wellbeing

- **Objavujeme svet cez dotyky** – deti hmatom skúmajú rôzne predmety (hladké, drsné, studené, teplé).
- **Jednoduché príbehy a rozprávky** – čítanie rozprávok spojené s prezeraním obrázkov.
- **Hračky podporujúce riešenie problémov** – vkladacie hračky, stavebnice, jednoduché skladačky.

Emocionálny wellbeing

- **Bábkové divadlo na vyjadrenie emócií** – deti sa učia spoznávať a pomenovať svoje pocity.
- **Hra „Ako sa cítiš?“** – podsedačky (emócie) - ukazujeme tváre s rôznymi emóciami a deti sa ich snažia napodobniť.
- **Upokojujúca hudba** – jemná relaxačná hudba pri relaxácii, zaspávaní.

Sociálny wellbeing

- **Hra „spolupracujme“** – deti spoločne stavajú vežu z kociek, ohradu.
- **Základy slušného správania** – učíme deti hovoriť „prosím“, „ďakujem“, „prepáč“, blahoželať a priať si navzájom zdravie a priateľstvo.
- **Obrázkové kartičky kamarátstva** – ukazujeme, čo znamená byť dobrým kamarátom (napr. podeliť sa o hračku, spolupracovať pri hrách).

Duchovný wellbeing

- **Zvieratká a príroda** – kontakt so zvieratami (napr. hladkanie plyšových zvieratiek, pozorovanie mravcov).

- **Minútka ticha** – učíme deti chvíľu počúvať ticho alebo zvuky prírody.
- **Objímame strom** – jednoduchý spôsob spojenia s prírodou.

2. Stredná veková skupina (3 – 5 rokov)

Fyzický wellbeing

- **Cvičenie s rozprávkou** – deti sa menia na stromy, mačky, vtáčiky (tvorivá dramatika a prežívanie).
- **Prekážková dráha** – chôdza po lavičke, skákanie cez kruhy.
- **Ochutnávka ovocia a zeleniny** – deti skúšajú nové chute a opisujú ich.

Kognitívny wellbeing

- **Experimenty s farbami** – miešanie a zapúšťanie farieb a sledovanie zmien.
- **Hudobné hry** – objavovanie a hádanie zvukov, rytmické hry s nástrojmi.
- **Logické hry** – tvorenie, hľadanie a spájanie obrázkov (pexeso, pexetrio, tangramy).
- **Čitateľský kútik** – pokojné miesto na prezeranie/čítanie kníh a detských časopisov.

Emocionálny wellbeing

- **Denník radosti** – každý deň deti povedia alebo nakreslia, čo ich potešilo.
- **Divadlo emócií** – hranie scénok o priateľstve, radosti, smútku (tvorivá dramatika, rolové hry).
- **Relaxačné zvuky** – počúvanie prírodných zvukov (prší, vietor, šumenie mora), upokojujúca hudba – jemná relaxačná hudba pri relaxácii, zaspávaní.

Sociálny wellbeing

- **Reťaz priateľstva, ranné kruhy** – Deti si sadnú do kruhu, každý povie niečo pekné o kamarátovi vedľa seba. Deti rozprávajú a zdieľajú svoje zážitky a skúsenosti.
- **Kúzelná krabička (kocka) pocitov, podsedačky emócií** – deti si vyberajú obrázky emócií a popisujú situácie, kedy sa tak cítili..
- **Spoločné maľovanie veľkého obrazu** – deti spolu tvoria jedno umelecké dielo, plagát.

Duchovný wellbeing

- **Hra na ticho** – deti v sede/ľahu, zavrú oči a pár sekúnd sa sústredia na svoje dýchanie (relaxácia).
- **Rozprávanie o prírode** – rozprávame sa o zvieratách, rastlinách a ich význame.
- **Relaxačný kútik/pohovky** – miesto na oddych s príjemnou hudbou a vankúšmi.

3. Predškolači (5 – 6 rokov)

Fyzický wellbeing

- **Športové/pohybové hry** – jednoduché súťaže a pohybové aktivity.
- **Dychové cvičenia na upokojenie** – napr. dýchanie „ako vietor“ alebo „ako balón“.
- **Tvorba vlastného zdravého taniera** – deti skladajú tanier zo zdravých potravín, spoločné stolovanie.

Kognitívny wellbeing

- **Hádanky a hlavolamy** – deti riešia jednoduché logické úlohy.
- **Riešenie problémov** – deti vymýšľajú, ako pomôcť psíkovi dostať sa cez rieku.
- **Knižné príbehy so záverom podľa detí** – deti vymýšľajú koniec rozprávky.

Emocionálny wellbeing

- **Nástenný „strom emócií“** – deti pripínajú listy so svojimi pocitmi.
- **Rozhovory o pocitoch** – učíme deti pomenovať, ako sa cítia a prečo.
- **Hry na riešenie konfliktov** – ako sa dá spor vyriešiť bez hádky?

Sociálny wellbeing

- **Tímové úlohy** – spoločné stavby z kociek, príprava divadelného predstavenia.
- **Hranie rolí** – ako byť dobrým kamarátom v rôznych situáciách.
- **Pomáhame mladším** – staršie deti pomáhajú mladším obliecť sa, usmerniť ich.

Duchovný wellbeing

- **Meditácia pre deti** – zatvorené oči, hlboký nádych a počúvanie zvukov okolia.
- **Starostlivosť o rastliny** – deti si pestujú vlastné rastlinky.
- **Rozprávanie o hodnotách** – napr. o láskavosti, trpezlivosti, odvahe.

Wellbeing v materskej škole – celoškolské aktivity:

1. Fyzický

- vláčikom na Alpinku
- Výlet, projekt „Be active“
- Turistická vychádzka k dedine
- Šarkaniáda
- Turistická vychádzka a outdoorové aktivity v lesoparku
- Kurz korčuľovania
- Medzinárodný deň tanca
- Farebný chodník

- **Dopraváčik**
- **Štyri živly – stanovištia na šk. dvore**
- **Školská olympiáda princíp FAIR PLAY**
- **Hurá LETO!**

2. Kognitívny

- **Botanická záhrada**
- **Dorotka a jej priatelia**
- **Exkurzia v transfúznej stanici**
- **Zúbky ako perličky**
- **Neplač, ja ti pomôžem**
- **Návšteva planetária**
- **Pyramída zdravia**
- **Ako sa kniha vyrobila**
- **Finančná gramotnosť – hľadanie pokladov, razenie mincí**
- **Vítanie jari – veľkonočná slávnosť**
- **Sokoliari na školskom dvore**
- **Lesná škôlka Hlinné**
- **Moje mesto, kraj, krajina – Turistické informačné centrum**
- **KOSIT – exkurzia**
- **Ako sa čistí svet**
- **Vychádzka k hlavnej ceste – pozorovanie dopravy**
- **Dopraváčik**
- **Škola v prírode – Tatranská Lesná**
- **Hry s vodou na šk. dvore**
- **Výlet do ZOO**
- **Exkurzia a tvorivé dielne v Ústredí ľudovej a umeleckej výroby**
- **Požiarneho poplach - nácvik**

3. Emocionálny

- **Divadelné predstavenia**
- **Elsa a Anna – ľadové kráľovstvo**
- **Z rozprávky do rozprávky**
- **Deň vody – 3D Projekcia**
- **Prebúdzanie fontány na sídlisku Ťahanovce**
- **Rozlúčková slávnosť predškolákov**

4. Sociálny

- **Babka, dedko, poďte do škôlky**
- **Dramatizácia rozprávky „Pod hríbo“**
- **Upratovanie školského dvora**
- **Divadelné predstavenie v bábkovom divadle „Kocúr v čižmách“**
- **Vianočné tvorivé dielne**
- **Vianočná pošta**
- **Vianočná besiedka na školskom dvore**
- **Deduškova rukavička- tvorivá dramatika**
- **Karneval**

- **Vystúpenia v MČ Sídliisko Ťahanovce**
- **Veľkonočné tvorivé dielne**
- **Tvorivé dielne s mamkou**
- **Ospalý strážca- trieda baví triedu**
- **MDD**
- **Sranda banda MDD s rodičmi**
- **Deň otcov – pomôž mi...**
- **Spolupráca s CPaP**
- **Jednou nohou v škole** -Preventívny program v spolupráci s CPaP Karpatská 8, Košice

5. Duchovný

- **Vianočné tradície a rozprávky, vianočná výzdoba, vianočné tvorenie**
- **Vianočná besiedka na školskom dvore**
- **Svetový deň hudby- výchovný koncert**

Wellbeing zamestnancov v našej materskej škole

Wellbeing zamestnancov je kľúčový pre kvalitu vzdelávania a starostlivosti o deti. Podpora fyzického, kognitívneho, emocionálneho, sociálneho a duchovného zdravia vedie k spokojnejším učiteľom, lepšej atmosfére a pozitívnej energii v celej materskej škole.

1. Fyzický wellbeing

Podpora zdravého životného štýlu:

- **Ergonomické prostredie** – kvalitné stoličky, oddychová miestnosť, tlmené osvetlenie.
- **Možnosť krátkych pohybových prestávok** – strečing medzi aktivitami.
- **Zdravé občerstvenie v práci** – ovocie, káva, bylinkové čaje dostupné v materskej škole.
- **Webináre o zdraví** – napr. o zdravom stravovaní, správnom držaní tela.
- **Relax zóna** – priestor na krátky oddych počas dňa.

Fyzická aktivita a regenerácia:

- **Možnosť príspevku na šport** – zvýhodnené vstupy do city wellness.
- **Masáže**- zvýhodnené vstupy do city wellness.

2. Kognitívny

Podpora celoživotného vzdelávania:

- **Webináre, školenia, vzdelávania** – nové metódy výučby, komunikácia s deťmi, digitálne nástroje.
- **Možnosť samoštúdia** – prístup k odbornej literatúre, knižnica v materskej a základnej škole.

- **Zdieľanie know-how** – kolektívne stretnutia na výmenu skúseností.
- **Podpora tvorivosti** – priestor na realizáciu vlastných projektov a inovácií.

Znižovanie kognitívneho preťaženia:

- **Efektívna organizácia práce** – rovnomerné rozdelenie úloh.
- **Digitálne nástroje na zjednodušenie práce**

3. Emocionálny wellbeing

Znižovanie stresu v pracovnom prostredí:

- **Transparentná komunikácia** – pravidelné porady v priateľskej atmosfére.
- **Priestor na vyjadrenie emócií** – otvorená diskusia o pocitoch a potrebách.
- **Pozitívna spätná väzba od vedenia** – ocenenie práce učiteľov, slovná motivácia.

4. Sociálny wellbeing

Budovanie silného tímu a dobrých vzťahov:

- **Tímové teambuildingy** – spoločné výlety, kreatívne workshopy, pikniky.
- **Neformálne stretnutia** – káva, čaj pred prácou a po nej.
- **Podpora partnerskej komunikácie** – pravidlá otvorenej a rešpektujúcej diskusie.

Vyváženie pracovného a osobného života:

- **Flexibilita v pracovnom čase** – práca z domu na administratívu.
- **Podpora rodinného života** – možnosť vziať si voľno pri chorobe dieťaťa.
- **Spoločné oslavy úspechov** – oslava narodenín, pracovných jubileí.

5. Duchovný wellbeing

Vnútorň pokoj a harmónia:

- **Ranný rituál** – každý deň začať pozitívnou myšlienkou a priať si pekného dňa.
- **Pobyt v prírode** – organizovanie spoločných prechádzok v lese.
- **Spolupráca s CPaP** – možnosť konzultácie a poradenstva s odbornými zamestnancami.

Podpora hodnôt a zmyslu práce:

- **Zdieľanie hodnotových príbehov** – učitelia hovoria o krásnych momentoch z práce.
- **Osobný rast a sebareflexia** – denník učiteľa na zaznamenávanie inšpiratívnych skúseností.

10. Zásady optimálnej komunikácie²⁷

²⁷ Dostupné na: <https://dusevnezdravie.sk/wp-content/uploads/2020/07/dusevnezdravie.sk-komunikacne-zrucnosti.pdf>

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

Co-funded by
the European Union

INSTITUTION OID NO: E10171744

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Informačno komunikačné technológie pre inkluzívnu triedu

<https://www.classdojo.com/>

Everything school leaders need to engage families—free and ready to go.

 ClassDojo Products ▾ Teachers Schools Districts Families Resources ▾ Log in [Sign up](#)

Where classrooms become communities

Loved by more than 45 million students and parents.
Free for teachers, forever.

Get started as a...

- Teacher →
- Parent →
- Student →
- School Leader →
- District Leader →

Get the ClassDojo app

Návrhové nástroje Získejte leštěné a profesionální výsledky s intuitivními nástroji a šablonami.	Interakce a animace Proměňte statický obsah v poutavé zážitky během několika kliknutí. Žádné kódování!	Widgety Předpřipravené widgety jsou zkratkou k dynamickému obsahu, zábavným hrám a elegantním vizuálům.
Kvízový stavitel Posuďte studenty a sbírejte zpětnou vazbu od svého publika s interaktivními otázkami.	Zapojení publika Hostujte živé ankety, kvízy a týmové hry s odpověďmi v reálném čase.	Funkce AI Zrychlete tvorbu obsahu pomocí AI, která je integrována do každého kroku vašeho pracovního postupu.
Gamifikace Zvyšte učení a zapojení do herní dynamiky.	Spolupráce a řízení týmu Živé společné úpravy a pokročilé ovládací prvky pro administrátory.	Značka Kit Rozjeďte konzistentní a on-brand obsah jako tým.
Integrace Vložte bohatá média a online dokumenty z vašich oblíbených aplikací a webových stránek.	Integrace LMS Synchronizace skóre studentů s vašimi LMS gradebooks se SCORM a LTI.	Sdílení a publikování Sdílejte, vkládejte a stahujte obsah s flexibilním nastavením ochrany osobních údajů.
Analytics a hodnocení Podívejte se, jak se lidé zapojují do vašeho obsahu v řídicím panelu Aktivit.	Přístupnost Vytvořte interaktivní obsah, který je přístupný pro každého.	Bezpečnost a soukromí Obecně chrání uživatelská data a splňuje normy jako GDPR a SOC 2.

Udělejte něco interaktivního	Kvízy a průzkumy Posoudit studenty a zachytit zpětnou vazbu od vašeho publika.	Nejlepší tipy pro učení	Výběrové rady Přizpůsobte si učení a dejte studentům na výběr z aktivit.
Interaktivní obrázky Přidat klikací hotspoty k fotografiím a diagramům.	Infografiky Udělejte data vizuální, poutavá a snadno pochopitelná.	Online kurzy Navrhněte a doručte interaktivní kurzy eLearningu.	Útěkové hry Vyzvěte své studenty digitálními únikovými místnostmi.
Posuvníky pro porovnávání obrázků Zobrazit změny před a po mezi dvěma obrázky.	Prezentace Otočte statické snímky pro zobrazení kliknutí na průzkum.	Učení založené na scénáři Zlepšit školení dovedností pomocí scénářů a simulací větvení.	Flashcards & Flipcards Zvyšte zaostření pomocí balíčků karet click-to-flip a swipe.
Interaktivní mapy Vytvořte poutavé mapy světa s vizualizací dat.	Prozkoumejte více formátů		

šablony eLearningu Interaktivní zdroje pro eLearning a firemní školení.	Komunitní šablony Projekty vytvořené a sdílené ostatními uživateli.
K12 šablony výuky Interaktivní zdroje do učeben pro základní a střední vzdělávání.	Všechny šablony Genialy Profesionální rozvržení navržená naším týmem odborníků.
Gamifikační šablony Únikové hry, kvízy a další herní vzdělávací aktivity.	
Marketingové šablony Interaktivní mikrostránky, brožury, videa a značkové materiály.	

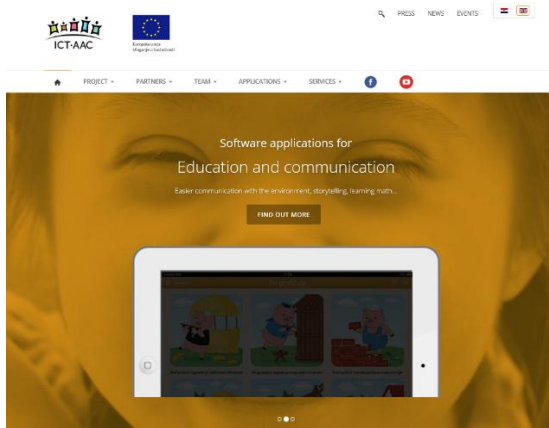

<p>Administrator Resources</p> <p>Resources for school and district admins, and anyone using Clever</p>	<p>Get Started with the Khan Academy Kids Mobile App</p> <p>Frequently asked questions about setting up your account on Khan Academy Kids</p>	<p>Resources for Learning at Home</p> <p>Tips, printables, planners, and schedules to support learning with Khan Academy Kids</p>
<p>Teacher Tools</p> <p>Manage a class roster, create assignments, and view student progress</p>	<p>News and Announcements</p> <p>Read the latest news and learn about ways to use Khan Academy Kids</p>	<p>Camp Khan Kids</p> <p>Camp Khan Kids is a fun, free, virtual summer camp for children ages 2-8 in July</p>
<p>Language Translations</p> <p>Instructions on how to get started with Khan Academy Kids in different languages</p>		

Teacher Tools

Manage a class roster, create assignments, and view student progress

- [Five ways to use Khan Kids for back to school success](#)
- [Quick start guide for preschool through 2nd grade teachers](#)
- [✦ NEW: Teacher Dashboard on the web](#)
- [✦ NEW: Manage student access to areas of the app](#)
- [Module 1: Setting up a Class Account](#)
- [Module 2: Using Class Codes](#)
- [Module 3: Assigning lessons](#)
- [Module 4: Viewing student progress](#)
- [How to use creative tools inside the Khan Kids app](#)
- [Get your account ready for the new school year](#)
- [Downloadable Zoom backgrounds with Khan Kids characters](#)
- [Using Khan Kids with Clever: Enable Class Codes](#)
- [FAQ: How do I use a Class Code to sign in?](#)
- [FAQ: How do I sign out?](#)
- [FAQ: How do I turn off videos and coloring ?](#)
- [FAQ: How do I add another class?](#)
- [FAQ: How do I change a student's independent learning level on a Class Account?](#)
- [FAQ: How do I add/remove students from a Class Account?](#)
- [FAQ: How do I convert my account to a Class Account?](#)
- [FAQ: How do I assign lessons by standard?](#)
- [FAQ: Why am I experiencing internet connection issues?](#)
- [Getting Started Email Series for Teachers](#)
- [Accelerating Early Literacy through Family Partnership](#)
- [When to use Khan Academy v. Khan Kids](#)
- [Learn more about the Learning Path](#)
- [Learn more about the books in the Khan Academy Kids app](#)
- [New sight word videos](#)
- [Khan Academy Kids for Clever teachers](#)
- [All about Teacher Tools in Khan Academy Kids](#)
- [Kid-friendly goal setting with Khan Academy Kids](#)

Application posters (in croatian) can be downloaded by clicking the images below.

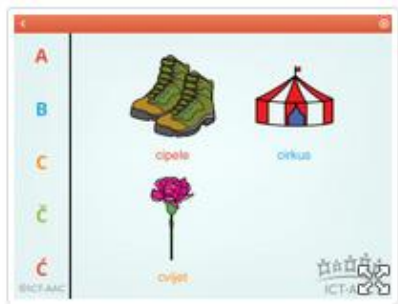

ICT-AAC Letters

Application ICT-AAC Letters ("ICT-AAC Slovarica" in croatian) helps children to learn visual symbols and new phonological forms. Such paired visual and auditory symbols in this group of children encourage, maintain and improve early literacy skills necessary for reading and writing. The application contains a basic set of symbols, while each user can create their symbols using photos or images.

The application is developed for operating system Apple iOS version 5.1 or more. You can download it from [App Store](#)

Microsoft 365

[Edge](#)
[OneNote](#)
[Word](#)
[Office Lens](#)
[Outlook](#)
[Teams](#)

[Google Lookout](#)
[Google Lens](#)

<https://myboardmaker.com/Activities/Search>

Boardmaker.

[Home](#) [Activities](#) [Help](#) [Shop GoBoardmaker](#) [Plans and Pricing](#)

What makes this sound

Last Updated 10/21/25 by [Teresa Spencer](#)
Views 3 | Adds 0 | Downloads 0

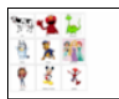
H_Visual Schedule

Last Updated 10/21/25 by [Paige Platte](#)
Views 426 | Adds 1 | Downloads 1

sorting worms

Last Updated 10/21/25 by [Liisa Nilsen](#)
Views 6 | Adds 0 | Downloads 0

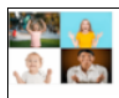
touch X alternatives

Last Updated 10/21/25 by [becca white](#)
Views 47 | Adds 0 | Downloads 0

sesame street tokens

Last Updated 10/21/25 by [Emma P Bradley IBT](#)
Views 2 | Adds 1 | Downloads 0

excited emotion

Last Updated 10/21/25 by [Emma P Bradley IBT](#)
Views 1 | Adds 0 | Downloads 0

Angel Coping Skills 2

Last Updated 10/21/25 by [tracey wollam](#)
Views 2 | Adds 0 | Downloads 0

VÝUKOVÝ PROGRAM

OTEVŘETE

AsTeRICS Grid je bezplatný, multiplatformní a přizpůsobitelný dynamický komunikátor, který umožňuje použití pictogramů, obrázků a ortografických znaků pro usnadnění komunikace a účasti pro všechny lidi.

VÝUKOVÝ PROGRAM

OTEVŘETE

SequenciaAAC je bezplatná webová aplikace, která vám umožní vytvářet a tisknout vizuální sekvence pro pochopení, očekávání a provádění činností a úkolů každodenního života.

VÝUKOVÝ PROGRAM

OTEVŘETE

Online nástroje ARASAAC vám umožní vytvořit sérii her, jako jsou bingos, husy nebo domino, a zdroje související s organizací času, jako jsou rozvrhy nebo kalendáře.

VÝUKOVÝ PROGRAM

OTEVŘETE

PictogramAgenda je softwarová aplikace, která usnadňuje generování a používání vizuálních rozvrhů. PictogramAgenda umožňuje nastavit a objednat posloupnost obrázků tak, aby tvořil vizuální rozvrh. Má online a instalovatelnou webovou verzi pro Android a iOS.

APLIKÁCIE:

[Wakelet - Save, organize and share content](#)

<https://phet.colorado.edu/>

<https://thinksmartbox.com/product/grid-3/>

<https://scratch.mit.edu/>

<http://bitsboard.com/>

<https://www.wooclap.com/>

<https://www.prodigygame.com/main-en/prodigy/>

Užitočné nástroje pre učiteľov:

- Bitly <https://bitly.com/>
- Link to QR code <https://www.qr-code-generator.com/>
- Google <https://goo.gl/> (Brisk teaching-AI extension)
- **ALA Best Apps for Teaching & Learning** <https://www.ala.org/aasl/awards/best>
- I love pdf <https://www.ilovepdf.com/>
- <http://www.teachthought.com/>
- <https://beinternetawesome.withgoogle.com/en> - Be Internet Awesome empowers kids with tools and education to confidently and safely explore, grow, and play online.
- ChatGpt - AI app
- <https://www.photopea.com/> - Online Photo Editor lets you edit photos, apply effects, filters, add text, crop or resize pictures.
- <https://www.storyboardthat.com/#>
- <https://discord.com/> - group chat
- <https://learningapps.org/>
- Google Lookout
- Google Lens
- Seeing AI
- <https://mizou.com/> AI Chatbot to Tutor, Assess, and Grade Your Students in 50 Languages! · Create AI Chatbot based on your instructions, resources, and rubrics, while protecting ...
- <https://www.eduaide.ai/> Eduaide.Ai is an AI-driven platform that helps educators create lesson plans, teaching resources, and assessments.

Quizzes / surveys:

- Socrative <https://www.socrative.com/>
- Quizizz <https://quizizz.com/>
- Kahoot! <https://kahoot.com/>
- Google Forms
- Testmoz <https://testmoz.com/>
- Quizlet <https://quizlet.com/>
- Tricider <http://www.tricider.com/>
- AnswerGarden <https://answergarden.ch/>
- Flippity <https://www.flippity.net/>
- BookWidgets <https://www.bookwidgets.com/>
- Baamboozle <https://www.baamboozle.com/>
- WORDWALL <https://wordwall.net/hr>

- LIVEWORKSHEETS <https://www.liveworksheets.com/>
- <https://www.perplexity.ai/> Perplexity is a free AI-powered answer engine that provides accurate, trusted, and real-time answers to any question.

Communication and Collaboration:

- Microsoft Office 365
- Moodle
- Miro <https://miro.com>
- Prezi <https://prezi.com/>
- Google Disk / Google Hangouts
- Kialo-edu
- Nearpod <https://nearpod.com/>
- Padlet <https://padlet.com/>
- Mentimeter <https://www.mentimeter.com/>
- Bubbl.us <https://bubbl.us/>
- Socrative <https://www.socrative.com/>
- Powtoon <https://www.powtoon.com/index/>
- Seesaw <https://web.seesaw.me>
- Task cards <https://taskcards.eu/en/>
- Curipod <https://curipod.com/> - make interactive lessons filled with creativity, reflection and critical thinking
- <https://www.wooclap.com/> Engage your audience with Wooclap's interactive presentation tool. Create dynamic and engaging presentations that keep your audience hooked.

Multimedia

- Adobe Creative Cloud Express [Adobe Spark is now Adobe Creative Cloud Express](https://firefly.adobe.com/?ff_channel=adobe_com&ff_campaign=ffly_homepage&ff_source=firefly_seo)
  - https://firefly.adobe.com/?ff_channel=adobe_com&ff_campaign=ffly_homepage&ff_source=firefly_seo
- Storyjumper <https://www.storyjumper.com/> - publish their own storybooks
- Book Creator [Book Creator - Love Learning - Book Creator app](#)
- Loom <https://www.loom.com/>
- Clideo <https://clideo.com/>
- Emaze <https://www.emaze.com/>
- Moovly
- Animoto <https://animoto.com/>
- Pixton <https://www.pixton.com/>
- Plickers
- Piktochart <https://piktochart.com/>
- Poster my Wall www.postermywall.com
- Vita
- iMovies, Clips
- <https://knightlab.northwestern.edu/> - storytelling tools
- <https://www.pictrama.com/> -map for trips
- <https://www.audacityteam.org/> -audio editing and recording
- <https://www.bitmoji.com/> Bitmoji is your own personal emoji. Create an expressive cartoon avatar, choose from a growing library of moods and stickers - featuring YOU!

Other links:

- KHAN ACADEMY <https://www.khanacademy.org/>
- Khan Academy for kids
- TED -ED videos and web page
- TACCLE2 <http://taccle2.eu/>
- GO-LAB <http://www.go-lab-project.eu/frontpage>
<http://www.golabz.eu/>
- PhET Simulations <https://phet.colorado.edu/en/simulations/category/new>
- GeoGebra Math Calculators <https://www.geogebra.org/>
- Desmos <https://www.desmos.com/>
- Photomath <https://www.photomath.net/en/>
- IXL <https://www.ixl.com/>
- Stanford History Education Group <https://sheg.stanford.edu/history-lessons>
- SPELLIC <https://spelic.com/eng/> - for learning words
- CLASS CRAFT <https://www.classcraft.com/> - A positive approach to behavior
- CLASS DOJO <https://www.classdojo.com/>

Web pages:

Historiana <https://historiana.eu/#/>

Europeana <https://www.europeana.eu/portal/en>

Edutopia <https://www.edutopia.org/>

World Heritage NG <https://visitworldheritage.com/en/home>

<https://artsandculture.google.com/> google art and culture

BusyTeacher <https://busyteacher.org/> - for teaching english

PBLworks <https://www.pblworks.org/>

<https://www.britishcouncil.hr/>

<https://www.nationalgeographic.org/society/education-resources/>

<http://www.eun.org/>

<https://fcl.eun.org/>

<https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/index.htm>

sen

<https://www.european-agency.org/>

<https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan>

https://www.european-agency.org/sites/default/files/Inclusive_Digital_Education.pdf

Spracovala Marcela Šterbáková

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

INSTITUTION OID NO: E10171744

Téma mobility: Rozvoj a zlepšovanie profesionálnych kompetencií učiteľov na používanie moderných inovatívnych nástrojov a stratégií v predprimárnom vzdelávaní.							
Vlastná téma: Stratégie na rozvoj kritického myslenia a riešenia problémov v environmentálnom vzdelávaní v súvislosti s klimatickými zmenami.							
Realizácia: Andrea Rendošová							
Veková kategória detí	4– 6 rokov						
Materská škola jobshadowing:	ALIAĞA TOKİ İLKOKULU, Aliaga, Izmir, Turecko						
Názov aktivity:	SCHOPNOSTI EKOLÓGA – CESTA NAŠICH ODPADOV						
Vzdelávacia oblasť	JaK		ČaP		ČaSP	X	UaK Hv
	MaPI		ČaS		UaK Vv		ZaP
Výkonový štandard:	Zo skupiny objektov vyberie všetky objekty s danou vlastnosťou (materiál). Roztriedi objekty v skupine na základe určenej vlastnosti (materiál).						
Pomôcky:	Kartón, igelitové vrecúška a tašky, PET fľaše, použitý alobal,						
Činnosti detí: (aktívne slovesá)	Identifikovali materiály a ich pôvod, triedili, komunikovali o odpadoch a obehovom odpadovom hospodárstve, rozvíjali kritické myslenie v diskusii – Reduce (znižuj množstvo odpadu), Reuse (znovu použi), Recycle (recykluj) – kritické myslenie a riešenie problémov, pochopili a vysvetlili schému obehového odpadového hospodárstva, z odpadu navrhli a vytvorili vlastné výtvyry,						
Metodický postup EUR							
Evokácia: Deťom pripravím „ mesto“ zo škatúl a zasypem ho rôznym odpadom. Porozprávam im príbeh o lenivých ľuďoch, ktorí hádzali odpad všade okolo seba a nemohli vyjsť na ulicu. Mesto je celé znečistené a potrebuje pomoc. Diskutujem s deťmi o odpadoch – kam patria, čo robiť, aby ich bolo menej, ako ich triedime (farby kontajnerov). Uvedomenie: Deti pomôžu "Vláčiku Separáčikovi" vyčistiť mesto, pričom odpad triedia do pripravených škatúl (vagónov vláčika) zodpovedajúcej farby. Po rozriedení poďakujem deťom ako krásne vyčistili mesto a rozprávam sa s nimi o odpade, čo sa sním dá urobiť, ako sa ďalej spracováva a čo všetko sa dá z neho vyrobiť. Rozdelím deti do skupín a každá skupina vytvorí výrobok z odpadu (kartónov a škatuliek) auto, autobus, panelák, zastávka ... Reflexia: Deti odprezentujú zhotovené výrobky, vytvoria kartónové mestečko a zopakujeme si prečo je dôležité triediť odpad. Na záver si zaspievame pieseň – Veverička, odpadková profička.							

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Dokumentácia z aktivity:

SCHOPNOSTI EKOLOGA

CESTA NAŠICH ODPADOV

Začínamš' úspešne!

1. Kupuj iba to, čo naozaj potrebuješ!
2. Kupuj výrobky vyrobené v našej krajine alebo na našom kontinente! Nekupuj výrobky dovezené z druhého konca sveta!
3. Zakúpené predmety používaj opakovane! Nekupuj to, čo je určité iba na jednorazové použitie!
4. Čo nepoužívaš, predaj za symbolickú cenu alebo daruj!
5. Kupuj kvalitné výrobky, ktoré môžu byť dlhšie. Ak sa niečo pokazí, nevyhadzuj to, ale to odnes do opravy!
6. Upravnosť nákup výrobkov zabalených v rozložiteľných, recyklovateľných alebo opakovane použiteľných obaloch!
7. Separuj odpady, ktoré sa dajú znova využívať! Napríklad sklo, hliník a oseľ sa dajú recyklovať dokonale.
8. Minimálny odpad určený na skládovanie! Skladky tu po nás ostávajú stovky rokov.
9. Biologický odpad, ktorý je rozložiteľný, kompostuj! Kompost je výborným hnojivom pre rastliny.
10. Šetri prírodné zdroje! Planéta Zem má obmedzené možnosti. Našu povinnosťou je zachovať ju pre budúcu generáciu.

Každý deň v obchodoch nakupujeme nové a nové výrobky. Niektoré ihneď spotrebujeme, iné chvíľu použijeme a po čase sa stávajú odpadom. Určité materiály sa však dajú opätovne využiť. Aby to bolo možné, musíme už doma odpady triediť. Čiže **separovať** a vhadzovať do príslušných kontajnerov. Hovoríme tomu separovaný zber odpadu pri zdroji jeho vzniku.

Odpady z našich domácností preberá spoločnosť zaoberajúca sa nakladaním a prepravou odpadov. Túto firmu si vybral mesto alebo obec, v ktorej žijeme. Naše odpady následne putujú do firmy zaoberajúcej sa spracovávaním odpadov. Tu sa odpady vytriedia a ďalej sa spracovávajú iba tie, ktoré môžu byť opätovne využité v novom výrobnom procese. Táto činnosť sa nazýva **recykliacia**.

Zo získaných druhotných surovín sa vyrobia nové výrobky. Tie sa opäť dostanu do obchodov, kde si ich kúpime. A všetko sa začína od začiatku.

Zapamätajme si!
Recykliacia odpadov je jednou z metód ochrany životného prostredia. Materiály, ktoré sú vhodné na recykliáciu, sú označované symbolom troch „naháňajúcich sa“ šípok umiestnených do trojuholníka.

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

INSTITUTION OID NO: E10171744

Téma mobility: Rozvoj a zlepšovanie profesionálnych kompetencií učiteľov na používanie moderných inovatívnych nástrojov a stratégií v predprimárnom vzdelávaní.								
Vlastná téma: Stratégie na rozvoj kritického myslenia a riešenia problémov v environmentálnom vzdelávaní v súvislosti s klimatickými zmenami.								
Realizácia: Andrea Rendošová								
Veková kategória detí	4– 6 rokov							
Materská škola jobshadowing:	ALIAĞA TOKİ İLKOKULU, Aliaga, Izmir, Turecko							
Názov aktivity:	Solárna energia - výroba kresliaceho robota na solárny pohon							
Vzdelávacia oblasť	JaK		ČaP	X	ČaSP		UaK Hv	
	MaPI		ČaS		UaK Vv		ZaP	
Výkonový štandard:	Opíše vybrané prírodné javy a podmienky ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania – svetlo a tieň.							
Pomôcky:	Plávajúca solárna fontána, autíčko na solárny pohon, mini solárne panely, plastové poháriky, farbičky, pracovný list, obrázky – výroba energie.							
Činnosti detí: (aktívne slovesá)	Pozorovali činnosť solárnych panelov – plávajúca solárna fontána, solárne autíčko, diskutovali o solárnej energii, rozvíjali kritické myslenie v diskusii – čo je čistá energia? Riešili problém so slnečným svetlom a tieňom, pochopili a vysvetlili solárny pohon, vyrobili solárneho kresliaceho robota.							
Metodický postup EUR Evokácia: Diskutujem s deťmi o elektrine (energii). Rozdám im pracovný list a ich úlohou je vyfarbiť a zakrúžkovať tie veci, ktoré podľa nich potrebujú elektrinu, aby fungovali – deti argumentujú svoj výber. Uvedomenie: Motivujem deti, aby sa zamysleli na čo všetko potrebujeme elektrinu, kde a ako sa vyrába a ako ju dopravujeme k nám domov (do zástrčky). https://www.youtube.com/watch?v=ykhmXvg6-QM Ukážem im obrázok slnka a slnečnic - Prečo kvetiny počas slnečných rozkvitnú a otočia hlávky z slnkom? Lebo slnko im dáva energiu z ktorej rastú, to platí aj pre zvieratá a ľudí. Bez slnečnej energie, by neexistoval život na Zemi. Ľudia však dokážu slnečnú energiu zachytávať a premeniť ju na elektrinu. Ukážem deťom obrázky rôznych druhov energie a zameriam sa na slnečnú energiu a solárne panely a diskutujem s nimi, kde ich videli a ako fungujú. https://www.youtube.com/watch?v=4FSzz6Wjr0I Ukážem deťom plávajúcu fontánu – keď solárne panely odkryjem, fontána funguje, keď solárne panely zakryjeme, voda nestrieka, nemá tlak, lebo nemá energiu /pokus opakujeme. Navrhmem deťom, aby sme si vyrobili solárneho robota – ukážem im súčiastky a pracovný postup. Deti si vyrobia robota z kartónového pohárika, fixiek a solárnych panelov. Na veľké prekvapenie detí, keď robota vystavia slnečnému žiareniu, ich solárny robot dokáže kresliť ☺ Reflexia: Deti ukážu svojich solárnych kresliacich robotov a kresby, ktoré roboti vytvorili. Poskytnem deťom na hranie solárne autíčka – zopakujeme si ako fungujú.								

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Dokumentácia z aktivity:

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

INSTITUTION OID NO: E10171744

Téma mobility: Rozvoj a zlepšovanie profesionálnych kompetencií učiteľov na používanie moderných inovatívnych nástrojov a stratégií v predprimárnom vzdelávaní.							
Vlastná téma: Stratégie na rozvoj kritického myslenia a riešenia problémov v environmentálnom vzdelávaní v súvislosti s klimatickými zmenami.							
Realizácia: Andrea Rendošová							
Veková kategória detí	4– 6 rokov						
Materská škola jobshadowing:	ALİAĞA TOKİ İLKOKULU, Aliaga, Izmir, Turecko						
Názov aktivity 1:	Dekorácia – „lapač vetra“						
Vzdelávacia oblasť	JaK		ČaP		ČaSP	X	UaK Hv
	MaPI		ČaS		UaK Vv		ZaP
Výkonový štandard:	Opíše vybrané prírodné javy a podmienky zmeny ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania (pohyb – veterná energia).						
Pomôcky:	Prírodné materiály – mušle, drevka, špagát, drevený kruh,						
Činnosti detí: (aktívne slovesá)	Identifikovali prírodné materiály a ich pôvod, navliekali, priväzovali, vyvažovali – tvorili „lapač vetra“ podľa vlastnej fantázie, pozorovali vietor (silu a smer) diskutovali, rozvíjali kritické myslenie a riešili problémy.						
Metodický postup EUR Evokácia: S deťmi si zahráme hru s balónmi, ich úlohou bude fúkanie do balóna, aby nespadol. Fúkanie do vrtuľky, aby sa roztočila. Diskutujem s deťmi o funkcii vetra v prírode – rozfúka semenka, vysuší chodníky, zhadzuje listy zo stromov a o sile vetra - víchor, tornádo (môže byť aj nebezpečný), veterná energia(využitelný pre ľudské činnosti). Uvedomenie: Rozdelím deti na skupinky a ich úlohou bude vytvoriť z voľných prírodných materiálov „lapač vetra“ podľa obrázka a podľa vlastnej fantázie. Reflexia: Urobíme si výstavku v triede a zatancujeme si „Tanec vetra“. Vezmeme na pobyt vonku „lapače vetra“ a pozorujeme ako sa trepcú vo vetre – určujeme silu a smer vetra.							

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Dokumentácia z aktivity:

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

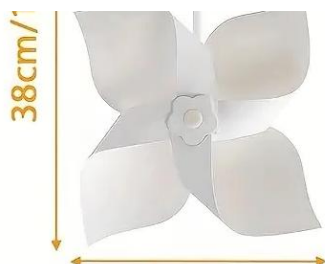
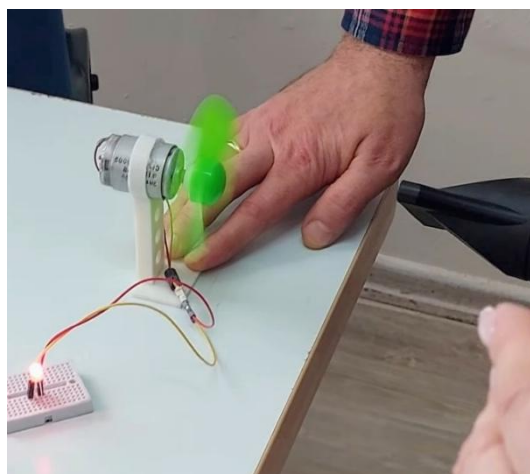

INSTITUTION OID NO: E10171744

Téma mobility: Rozvoj a zlepšovanie profesionálnych kompetencií učiteľov na používanie moderných inovatívnych nástrojov a stratégií v predprimárnom vzdelávaní.							
Vlastná téma: Stratégie na rozvoj kritického myslenia a riešenia problémov v environmentálnom vzdelávaní v súvislosti s klimatickými zmenami.							
Realizácia: Andrea Rendošová							
Veková kategória detí	4– 6 rokov						
Materská škola jobshadowing:	ALIAĞA TOKİ İLKOKULU, Aliaga, Izmir, Turecko						
Názov aktivity:	Veterná turbína so svetielkom – veterná energia						
Vzdelávacia oblasť	JaK		ČaP		ČaSP	X	UaK Hv
	MaPI		ČaS		UaK Vv		ZaP
Výkonový štandard:	Opíše vybrané prírodné javy a podmienky zmeny ich fungovania na základe vlastného pozorovania a skúmania (pohyb – veterná energia).						
Pomôcky:	Stavebnica veternej turbíny, papier, drevená palička, drôtik,						
Činnosti detí: (aktívne slovesá)	Pozorovanie vetra, komunikovali o veternej energii, rozvíjali kritické myslenie v diskusii o jej využití, výroba, zapojenie a pozorovanie veternej turbíny - energia vetra rozsvieti diódu, výroba vlastnej veternej vrtulky z papiera, skúška vlastných výrobkov – vrtuliek (veterné turbíny) na školskom dvore,						
Metodický postup EUR Evokácia: Deťom porozprávam rozprávku o mlynárovi, ktorý mlel múku pre ľudí v mlyne, ktorý poháňala voda z rieky, ale rieka vyschla a mlynár nemohol mlieť. Šikovný mlynár prerobil svoj mlyn na veterný a keď fúkal vietor jeho mlyn opäť mlel múku pre všetkých ľudí. Uvedomenie: Vysvetlím deťom, že aj dnes využívame vietor a jeho silu na pohon plachetníc a na výrobu elektriny. Diskutujem s deťmi o sile vetra, že môže byť užitočný ale aj nebezpečný. Ukážem deťom ako funguje veterná turbína, ktorú spoločne zostavíme a zapojíme. Vysvetlím im, že vietor otáča lopatkami turbíny a generátor vyrába elektrinu – rozsvieti svetielko.. Vyrobená elektrina putuje elektrickým vedením do miest k ľuďom do bytov, môže poháňať elektrické spotrebiče alebo nabije batériu do elektrického auta. Deti si podľa návodu vyrobia veterné vrtulky. Reflexia: Vyrobené vrtulky si deti vyskúšajú vonku na školskom dvore – určia silu a smer vetra.							

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Dokumentácia z aktivity:

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

Co-funded by
the European Union

INSTITUTION OID NO: E10171744

Téma mobility: Rozvoj a zlepšovanie profesionálnych kompetencií učiteľov na používanie moderných inovatívnych nástrojov a stratégií v predprimárnom vzdelávaní.							
Vlastná téma: Vzdelávací program v oblasti prírodovedných aktivít s využitím konceptu STEAM zručností na vytvorenie environmentálneho povedomia a zelených zručností u detí v predškolskom vzdelávaní.							
Realizácia: Iveta Nováková							
Veková kategória detí	4– 6 rokov						
Materská škola jobshadowing:	ALIĞA TOKİ İLKOKULU, Aliaga, Izmir, Turecko						
Názov aktivity 1:	Recyklační inžinieri						
Vzdelávacia oblasť	JaK		ČaP		ČaSP	X	UaK Hv
	MaPI		ČaS		UaK Vv		ZaP
Výkonový štandard:	Vhodne využíva či spracúva materiály pri modelovaní objektov alebo výrobe jednoduchých nástrojov.						
Pomôcky:	Kartón, igelitové vrecúška a tašky, PET fľaše, použitý alobal,						
Činnosti detí: (aktívne slovesá)	Trieda recyklačných inžinierov v materskej škole - deti si vyrobili kostýmy z odpadových predmetov a materiálov (PET fľaše, plastové tašky, kartónové krabice, hadice a potrubia). Projektová práca zahŕňala zber a prípravu odpadových predmetov a materiálov, výrobu kostýmov a modelov pre deti a módnú prehliadku týchto environmentálnych kostýmov - auto a robot z kartónových krabíc, modely Batmana a tanečníkov z plastových tašiek, astronauta z PET fliaš a ďalšie.						
Metodický postup EUR Evokácia: Spoločne si zaspievame pieseň : Karneval od Uja ĽUBA Nasleduje krátky rozhovor.....o akých karnevalových kostýmoch sme v piesni spievali, aké kostýmy by si chceli deti vyrobiť. Uvedomenie: Aktivita realizovaná pri stoloch. Deti spoločne skúmali rôzne druhy materiálov a zamýšľali sa nad možnosťou ich použitia. Pri zvažovaní možnosti ich využitia, vymenovali vlastností, ktorými sa materiál líšil od iných materiálov. Vybrali si materiál, ktorý by chceli použiť na výrobu už konkrétne zvoleného karnevalového kostýmu. S pomocou učiteľky vyrábali karnevalové kostýmy. Reflexia: prezentovali karnevalové kostýmy, pomenovali použité materiály, predviedli módnú prehliadku ručne vyrobených kostýmov.							

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

INSTITUTION OID NO: E10171744

Téma mobility: Rozvoj a zlepšovanie profesionálnych kompetencií učiteľov na používanie moderných inovatívnych nástrojov a stratégií v predprimárnom vzdelávaní.							
Vlastná téma: Vzdelávací program v oblasti prírodovedných aktivít s využitím konceptu STEAM zručností na vytvorenie environmentálneho povedomia a zelených zručností u detí v predškolskom vzdelávaní.							
Realizácia: Iveta Nováková							
Veková kategória detí	4– 6 rokov						
Materská škola jobshadowing:	ALIĞA TOKİ İLKOKULU, Aliaga, Izmir, Turecko						
Názov aktivity 2:	Dotyk prírody v materskej škole – od semienka na tanier						
Vzdelávacia oblasť	JaK		ČaP	X	ČaSP		UaK Hv
	MaPI		ČaS		UaK Vv		ZaP
Výkonový štandard:	Rozpozná rôzne druhy ovocia a zeleniny a uvedomí si význam ich konzumácie pre správnu životosprávu. Opíše podmienky zabezpečujúce klíčenie a rast rastliny.						
Pomôcky:	Plody papriky so semienkami vo vnútri, školské záhradky, hlina, polievačky,						
Činnosti detí: (aktívne slovesá)	workshop - zelené zručnosti v predškolskom vzdelávaní (od semienka na tanier). Deti hľadali semienka v zelenine (paradajky a papriky), sadili ich do školských záhonov a pestovali novú zeleninu. V tomto projekte deti pochopili a vysvetlili dôležitosť ekologického záhradníctva a tiež aké dôležité je zhromažďovať organický kuchynský a záhradný odpad a používať kompost v záhrade na recykláciu živín rastlín a udržiavanie zdravej prírodnej záhrady.						
Metodický postup EUR Evokácia: Spoločne si zaspievame pieseň fiha tralala – Semienka, My sme malé semienka zasadené do zeme....; Nasleduje krátky rozhovor...o akých rastlinkách sme v piesni spievali, akú zeleninu poznajú a ako sa sadi, čo potrebujú semienka, aby mohli vyrásť na rastlinky, kvitnúť a mať plody. Uvedomenie: Aktivita realizovaná v átriu MŠ; Každé dieťa dostalo svoju papriku z ktorej vybralo semienka; Školský záhon sme rozdelili na políčka, aby každé dieťa malo svoje miesto na sadenie; Deti ich vysadili vybrané semienka z papriky do záhona; Každé dieťa svoj záhon polialo krhličkou; Zvyšne kusy papriky sme umyli a nakrájali na jedenie. Reflexia: deti upratali náradie na svoje miesto a spievali semienkam pesničku : My sme malé semienka zasadené do zeme, keď nás budeš polievať, krásne ti vyrastieme. Teč nám vodička, lúče slniečka nech nás zohrejú priamo na líčka.							

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

INSTITUTION OID NO: E10171744

Téma mobility: Rozvoj a zlepšovanie profesionálnych kompetencií učiteľov na používanie moderných inovatívnych nástrojov a stratégií v predprimárnom vzdelávaní.							
Vlastná téma: Vzdelávací program v oblasti prírodovedných aktivít s využitím konceptu STEAM zručností na vytvorenie environmentálneho povedomia a zelených zručností u detí v predškolskom vzdelávaní.							
Realizácia: Iveta Nováková							
Veková kategória detí	4– 6 rokov						
Materská škola jobshadowing:	ALIĞA TOKİ İLKOKULU, Aliaga, Izmir, Turecko						
Názov aktivity 3:	Príroda ako umelecké dielo - NaturArt						
Vzdelávacia oblasť	JaK		ČaP		ČaSP	x	UaK Hv
	MaPI		ČaS		UaK Vv		ZaP
Výkonový štandard:	Vytvorí jednoduchý výrobok a pomenuje jeho účel Jednoducho opíše postup zhotovenia vybraných výrobkov.						
Pomôcky:	Prírodné prvky, kvety, lupienky, listy, konáriky, špagát, lepiaca páska, rámik,						
Činnosti detí: (aktívne slovesá)	deti priniesli do triedy voľné prírodné prvky, kvety a lupienky rôznych kvetov, suché konáriky, aby s nimi vytvorili prírodné umenie: obrázky a dekorácie z kvetín a lupienkov. Pripravili si školskú výstavu „NaturArt“.						
Metodický postup EUR Evokácia: Krátky rozhovor o prírodných prvkoch, ktoré deti doniesli do triedy. Pomenovali sme kvety, určili farby, spočítali kvety. Deti dostali pripravené rámiky s lepiacou páskou. Učiteľka vysvetlila pracovný postup. Uvedomenie: Aktivita realizovaná pri stoloch, deti lepili na lepiacu pásku natiahnutú na drevenom rámiku živé kvety, lupienky, listy atď. Podľa vlastnej fantázie a vkusu vytvorili prírodné umelecké dekorácie z kvetín. Deti si spoločne pomáhali a motivovali sa. Reflexia: Deti usporiadali hotové obrázky na stôl a spoločne vytvorili výstavu zhotovených výrobkov NaturArt. Každé dieťa opísalo svoju prácu a svoj výrobok.							

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Dokumentácia z aktivity:

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

Co-funded by
the European Union

INSTITUTION OID NO: E10171744

Téma mobility: Rozvoj a zlepšovanie profesionálnych kompetencií učiteľov na používanie moderných inovatívnych nástrojov a stratégií v predprimárnom vzdelávaní.								
Vlastná téma: Vzdelávací program v oblasti prírodovedných aktivít s využitím konceptu STEAM zručností na vytvorenie environmentálneho povedomia a zelených zručností u detí v predškolskom vzdelávaní.								
Realizácia: Iveta Nováková								
Veková kategória detí	4– 6 rokov							
Materská škola jobshadowing:	ALIĞA TOKİ İLKOKULU, Aliaga, Izmir, Turecko							
Názov aktivity 4:	STEAM – prírodné farby							
Vzdelávacia oblasť	JaK		ČaP		ČaSP		UaK Hv	
	MaPI		ČaS		UaK Vv	X	ZaP	
Výkonový štandard:	Hravo experimentuje s farbami. Výtvarne vyjadruje svoje predstavy o svete.							
Pomôcky:	Cvikla, špenát, kurkuma, kakao, voda, výkresy, štetce							
Činnosti detí: (aktívne slovesá)	Vzdelávanie v oblasti STEAM zamerané na životné prostredie: Deti sa naučili, ako vyrobiť prírodné potravinárske farbivá z ovocia, zeleniny a korenia, ktoré následne používali v suchých aj mokrych výtvarných postupoch, aby si vyfarbili obrázky prírodnými farbivami.							
Metodický postup: Evokácia: V predošlý deň sme si pripravili prírodné farby. Spoločne si zaspievame pesničku Petra Nagya: Farbičky Čarbičky, pozvem deti k stolu, kde sme realizovali projekt : prírodné farby. Uvedomenie: Spoločne sme sa porozprávali o prírodných farbách, z čoho sme si pripravili: z ovocia, zeleniny, korenín, uhlia. Pomenovali sme zeleninu, ovocie, koreniny, ktoré sme použili pri výrobe prírodných farbív a pomenovali farbu, ktorá vznikla. Deti následne použili farbivá na výtvarnú činnosť, pri vyfarbovaní obrázkov a tiež pri maľovaní vlastných predstáv podľa fantázie. Reflexia: Urobili sme si spoločnú výstavu výtvarných prác, deti pomenovali a predstavili svoje výtvarné diela, opísali, ako sa im maľovalo s prírodnými farbami. Deti ohodnotili prácu svojich kamarátov a povedali čo sa mu na nej najviac páči.								

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Dokumentácia z aktivity:

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

INSTITUTION OID NO: E10171744

Poznámky:

Téma mobility: Rozvoj a zlepšovanie profesionálnych kompetencií učiteľov na používanie moderných inovatívnych nástrojov a stratégií v predprimárnom vzdelávaní.								
Vlastná téma: Využívanie digitálnych technológií na rozvoj kreativity a zvyšovanie digitálnej gramotnosti učiteľov a detí v materskej škole.								
Realizácia: Mgr. Milada Majerská								
Veková kategória detí	4– 6 rokov							
Materská škola jobshadowing:	ALIAGA ANAOKULU, Aliaga, Izmir, Turecko							
Názov aktivity:	Kódovaná stolová hra pre 1 – 2 hráčov.							
Vzdelávacia oblasť	JaK		ČaP		ČaSP		UaK Hv	
	MaPI	x	ČaS		UaK Vv		ZaP	
Výkonový štandard:	Ovláda základy práce s digitálnymi technológiami, vie ovládať digitálne hry či používať digitálne animované programy určené pre danú vekovú skupinu a pod.							
Pomôcky:	učebná pomôcka Codelax (Kodlambac) , podložka so štvorcovou sieťou, kartičky so šípkami (dopredu, dozadu, vľavo, vpravo), figúrky (napr. včielka, pirát, robot), kartičky s číslami a tvarmi, „poklad“ (truhlica, obrázok, predmet) V každej štruktúre vytvoreného kódu sú vyjadrené algoritmy funkcií, príbehov, príkazy na činnosti pre deti (spoluhráčov). Deti si navzájom precvičujú kódovanie, algoritmus a funkčnú logiku, čím sa pripravujú na efektívne kódovanie pokročilých zložitejších systémov - robotických učebných pomôcok. Codelax www.kodlambac.com							
Činnosti detí:	Premýšľanie, plánovanie, skúšanie, testovanie, programovanie							
Metodický postup EUR Evokácia: Učiteľka deti motivuje príbehom: <i>„Dnes sa vyberieme na výpravu za pokladom. Ale cesta k nemu nie je jednoduchá. Musíme naprogramovať našu včielku/roba pomocou kódovacích kartičiek, aby našla správnu cestu.“</i> Spoločne si zopakujeme: Kde je vpravo/vľavo, hore/dole; Aké poznáme tvary a farby; Počítame krok za krokom do 5–10; Ukážka pomôcky Codelax – deti sa oboznámia s možnosťami a štruktúrou podložky. Uvedenie: <u>Základná orientácia a pohyb po sieti:</u> <ul style="list-style-type: none"> - Deti si vyskúšajú pohyb figúrky po štvorcovej sieti podľa inštrukcií učiteľky (napr. 2 kroky dopredu, 1 krok doprava). - Pracujú v dvojiciach – jeden zadáva kód (pomocou šípk), druhý pohybuje figúrkou.								

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Programovanie cesty

- Deti dostanú úlohu „naprogramovať“ cestu figúrky od štartu k cieľu (poklad).
- Používajú kartičky so šípkami (dopredu, dozadu, vľavo, vpravo).
- Skúšajú, testujú a opravujú chyby.
-

Zábavné kódovanie s úlohami

- Na niektorých políčkach sú kartičky s číslom alebo tvarom – ak na ne figúrka vstúpi, dieťa má splniť úlohu (napr. spočítať predmety, pomenovať tvar).

Reflexia: Zhrnutie, spätná väzba, zdieľanie zážitkov

- Deti hovoria, čo sa im páčilo, čo bolo ťažké.
- Učiteľka sa pýta:
  - o Čo ste dnes robili?
  - o Ako ste pomohli figúrke dostať sa k pokladu?
  - o Čo by ste nabudúce zmenili alebo skúšali inak?
- Krátka pohybová hra ako uvoľnenie (napr. „Kódovací tanec“ – deti sa hýbu podľa šípkok).

Hodnotenie

U detí sledujeme:

- schopnosť orientácie v priestore a podľa pokynov,
- schopnosť vytvárať logické postupnosti,
- spoluprácu a komunikáciu v skupine,
- schopnosť riešiť problém a hľadať riešenia.

Dokumentácia z aktivity:

[Úvodní stránka](#)

[Co to je](#)

[Jak se hrát](#)

[Výhody](#)

[Kontakt](#)

Jaké jsou výhody?

Tři dimenzionální Myšlenkové Dovednosti

Zejména v pokročilém věku dětí, které chtějí být zaměřeny na architekturu a design. Je to dovednost, která musí být vyhrána, když je to dítě. Na papíře nebo obrazovce 3D v mozku s pomocí představivosti objektu viděného ve 2 dimenzích na něm Modelování. Užiteční v akademických kolech geometrie. To se stává.

Analytická Myšlenková Dovednost

Je to nevyhledávanější dovednost v obchodním světě, zejména ve strojírenství. Určete každý prvek problému nebo předmětu tváří v tvář problému nebo problému je schopnost řešit prostřednictvím indukce nebo úplného vývoje. Důležitá věc zde naplánujte každou nohu, která vymýšlí problém správně. Ve fázi hry kódování Hráči vytvoří problém sami a napraví řešení plánování - Musím to udělat. Akademická a každý aspekt života dovednost.

Algoritmická Myšlenková Dovednost

Přemýšlejte o každém kroku, který je jednoduchý, jednoduchý a otevřený k dosažení požadovaného cíle, výsledek Uvedené jméno. Tato dovednost používaná ve všech oborech je zejména vědci a je často používán programátory. Projekt vytváří projekt od začátku do konce projektu je každý krok podrobný a komplexní je schopnost plánovat a programovat ve formě. Akademická matematika a věda Pomáhá i v jeho třídách.

Logika algoritmů a funkcí při učení kódování je pro to velmi důležitá. Při navrhování klobúnů jsou tyto dvě založené na základní logice. Čím robustnější je vaše kódovací základna, tím lehčí bude kódování, když se setkáte s

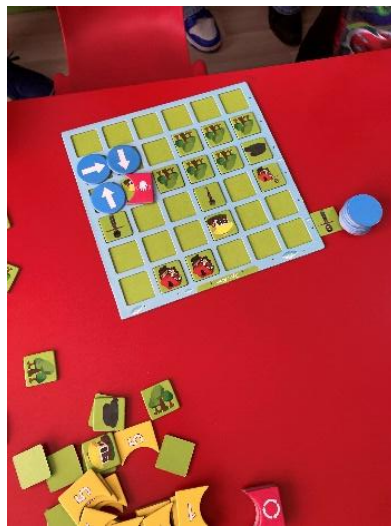
pokročilými zložitejšími systémami. Tiež sme chceli, aby to bolo zábavné, keď ste budovali základ pre kódovanie s kódovaním. Podporili sme ho s rozšírenou realitou a hrou.

Čo je to Codelamese?

Codelamese je kódovacia hra pripravená s technológiou rozšírenej reality na svete.

Všetky zariadenia a systémy, ktoré okolo nás vidíme a používame, majú určité základné algoritmické usporiadanie. Učíme ich, ako sa správať a čo sa tieto inteligentné zariadenia budú správať pomocou príkazov. Používame kódové štruktúry, aby sme im dali tieto príkazy. Každá štruktúra kódu obsahuje funkcie. Tieto funkcie možno považovať za najzákladnejší stavebný kameň týchto systémov.

V jednej hre sa s vami stretne Codelameme s dvoma rôznymi spôsobmi použitia. Môžete hrať s jednou osobou pomocou brožúry, ktorá z nej vyjde, a môžete získať hru 2 a viac ľudí, ktorí používajú ihrisko.

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

Co-funded by
the European Union

INSTITUTION OID NO: E10171744

Téma mobility: Rozvoj a zlepšovanie profesionálnych kompetencií učiteľov na používanie moderných inovatívnych nástrojov a stratégií v predprimárnom vzdelávaní.							
Vlastná téma: Využívanie digitálnych technológií na rozvoj kreativity a zvyšovanie digitálnej gramotnosti učiteľov a detí v materskej škole.							
Realizovala: Mgr. Milada Majerská							
Veková kategória detí	4– 6 rokov						
Materská škola jobshadowing:	ALİAĞA ANAOKULU, Aliaga, Izmir, Turecko						
Názov aktivity 2:	Programovanie BeeBot,						
Vzdelávacia oblasť	JaK		ČaP		ČaSP		UaK Hv
	MaPI	x	ČaS		UaK Vv		ZaP
Výkonový štandard:	Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možností konkrétnej materskej školy), ktorá simuluje pravouhlý pohyb v štvorcovej sieti (po štvorcokoch aj po vrcholoch), vie pomocou tlačidiel prejsť určenú trasu a to aj s prekážkami, pri tom zbiera a ukladá určené predmety, dodržiava správne poradie činností. Naraz dokáže naplánovať až 4 kroky takejto cesty						
Pomôcky:	BeeBot https://insgraf.sk/bee-bot/18265/356002 , podložka- geometrické útvary						
Činnosti detí (aktívne slovesá)	Plánovanie, počítanie, programovanie, pozorovanie, opravovanie						
Poznámka:	Učenie sa hrou Hodiny s využitím vzdelávacieho robota Bee-Bot umožňujú praktické zoznámenie sa so základmi programovania v materskej škole. Deti sa vžívajú do role programátora a vytvárajú trasy a pokyny pre svojich kamarátov v skupine. Na tento účel môžu použiť dodatočné príslušenstvo pre Bee-Bot, napríklad karty so smerovými šípkami. Programovanie včelieho robota umožňuje tým najmenším spojiť zábavu s učením. Spolu s Bee-Botom môžu objavovať poznatky o farbách, tvaroch, zvieratkách, povolaniach, matematických zručnostiach, jazykových znalostiach a oveľa viac.						
Metodický postup EUR: EVOKÁCIA: <ul style="list-style-type: none"> Učiteľka predstaví deťom digitálnu hračku Bee-Bot ako kamaráta, ktorý potrebuje pomoc pri hľadaní geometrických tvarov. Spoločne si zopakujeme názvy a vlastnosti základných geometrických útvarov (kruh, štvorec, trojuholník, obdĺžnik). Prípravná časť: <ul style="list-style-type: none"> Deti sa oboznámia s ovládaním Bee-Bota – ako funguje tlačidlo „dopredu“, „dozadu“, „otoč sa vpravo“, „otoč sa vľavo“, „GO“.							

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

- Spoločné programovanie jednoduchého pohybu Bee-Bota po podložke.

UVEDOMENIE:

- Hra: „Nájdí tvar“

Na podložke sú obrázky rôznych geometrických útvarov.

- Každé dieťa dostane úlohu: „Naprogramuj Bee-Bota tak, aby išiel na **trojuholník**“, „Nájdí **červený štvorec**“, „Nájdí tvar s tromi stranami“ a pod.
- Dieťa naprogramuje pohyb Bee-Bota podľa vlastného plánu. (Učiteľ pomáha slovnou.)
- Skupinová varianta: Deti pracujú v dvojiciach – jedno dieťa programuje, druhé naviguje.

REFLEXIA:

Spoločné hodnotenie: „Čo sa nám podarilo?“, „Ako sme zistili, kde je správny tvar?“

- Pochvala za spoluprácu, rozvoj digitálnych zručností a úspešné programovanie.

Objavte výhody Bee-bota:

- ✓ Pevná, odolná konštrukcia.
- ✓ Veľké, prehľadné tlačidlá
- ✓ Priateľský vzhľad, intuitívne ovládanie.
- ✓ Pamätá si až 40 príkazov.
- ✓ Pohybuje sa v 4 smeroch.
- ✓ Svetelné a zvukové efekty.
- ✓ Možnosť nahrávať vlastné hlasové príkazy a zvuky, ktoré sa prehrávajú po stlačení tlačidla.
- ✓ Podporuje učenie sa smerov, orientáciu v priestore, logické myslenie.
- ✓ Detekuje iných Bee-Botov a Blue-Botov.
- ✓ Perfektný úvod do programovania v materských školách.

Dokumentácia z aktivity:

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

INSTITUTION OID NO: E10171744

Téma mobility: Rozvoj a zlepšovanie profesionálnych kompetencií učiteľov na používanie moderných inovatívnych nástrojov a stratégií v predprimárnom vzdelávaní.								
Vlastná téma: Využívanie digitálnych technológií na rozvoj kreativity a zvyšovanie digitálnej gramotnosti učiteľov a detí v materskej škole.								
Realizácia: Mgr. Milada Majerská								
Veková kategória detí	4– 6 rokov							
Materská škola jobshadowing:	ALIĀĀA ANAOKULU, Aliaga, Izmir, Turecko							
Názov aktivity 3:	Programovanie digitálnej pomôcky Qobo slimák; tvorenie kódov Braillovej abecedy. Inklúzia.							
Vzdelávacia oblasť	JaK		ČaP		ČaSP		UaK Hv	
	MaPI	x	ČaS		UaK Vv		ZaP	
Výkonový štandard:	Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možností konkrétnej materskej školy), ktorá simuluje pravouhlý pohyb v štvorcovej sieti (po štvorcokoch aj po vrcholoch), vie pomocou tlačidiel prejsť určenú trasu a to aj s prekážkami, pri tom zbiera a ukladá určené predmety, dodržiava správne poradie činností. Naraz dokáže naplánovať až 4 kroky takejto cesty							
Pomôcky:	<ul style="list-style-type: none"> - Hríbiková mozaika (napr. mozaiková doska a kolíky). - Hmatové kartičky s Braillovým písmom (vytlačené alebo ručne vyrobené). - Qobo slimák s kódovacími kartičkami. - Predmety s Braillovým písmom (krabičky od liekov, obaly, výťahové čísla – simulované). - Hra Codelamese – hracie kartičky a kódovacie pole. - Látkové vrecúška / masky na oči (na hmatové aktivity). <p>https://interaktivnaskola.sk/produkt/programovatelny-slimak-qobo/?srsId=AfmBOopKiPbvFB_vaS7-0PkYkxswE0EqFsS47sokc0KtJyTwEWI13Mw</p>							
Činnosti detí: (aktívne slovesá)	Ukladanie hríbkovej mozaiky v tvare Braillovej abecedy, cvičenie hmatu – čítanie Braillovej abecedy, programovanie digitálnej pomôcky Qobo slimák - tvorenie kódov Breilovej abecedy, poznávanie predmetov s Braillovým písmom (škatuľky od liekov, čísla vo výťahu ...)							

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Metodický postup EUR

EVOKÁCIA:

- **Zážitkové úvodné rozprávanie:** „Ako by vyzeral svet, keby sme nevideli?“ – učiteľka vedie deti k zamysleniu.
- Ukážeme si predmety s Braillovým písmom – „Na čo sú tieto bodky?“
- Deti sa dotýkajú Braillových kartičiek so zatvorenými očami – hádajú, čo cítia.
- Predstavím robotickú hračku- postavičku Qobo slimáka a jeho úlohu „Pomáhať nám naučiť sa nové znaky“.

Zdôraznenie inklúzie:

- Učiteľka začne rozhovor:

„Predstavte si, že sa ráno zobudíte a nevidíte obrázky, knihy, farby... Ako by ste vedeli, aké písmenko je napísané na krabici alebo kde sa nachádza výťahové tlačidlo?“

- Vysvetlenie pojmu inklúzia (jednoduchým spôsobom):

„Niektorí ľudia nemôžu vidieť tak ako my. Ale to neznamená, že sa nemôžu učiť, čítať alebo hrať sa. Preto vzniklo Braillovo písmo – písmo, ktoré sa nečíta očami, ale prstami. A my si dnes skúsime, aké to je.“

- Ukážka predmetov s Braillovým písmom (škatuľky, čísla vo výťahu) – deti si môžu na ne siahnuť.
- Nadviazanie na digitálne technológie:

„A predstavte si, že aj robot Qobo sa chce naučiť Braillovo písmenko! Pomôžeme mu to naprogramovať.“

UVEDOMENIE:

1. Aktivita: Hríbiková mozaika – tvorba Braillových znakov

- Deti podľa predlohy skladajú jednoduché písmená (napr. A, B, C) v Braillovej abecede z farebných kolíkov.
- Pracujú jednotlivo alebo v dvojiciach.

2. Aktivita: Čítanie dotykom – „Kto to uhádne?“

- Deti so zakrytými očami skúšajú prečítať jednoduché písmená cez hmat (na kartičkách alebo mozaike).
- Učiteľ vedie rozhovor o tom, ako vnímajú znaky.

3. Aktivita: Programovanie s Qobo – „Nakóduj písmenko“

- Deti dostanú predlohu (napr. znak A v Braillovom písme).
- Pomocou programovacích kariet plánujú trasu Qobo slimáka tak, aby prešiel po „bodkách“ znaku.
- Využívajú priestorové pojmy (hore, dole, vpravo...).

4. Aktivita: Hra Codelamese – „Spoj symbol a kód“

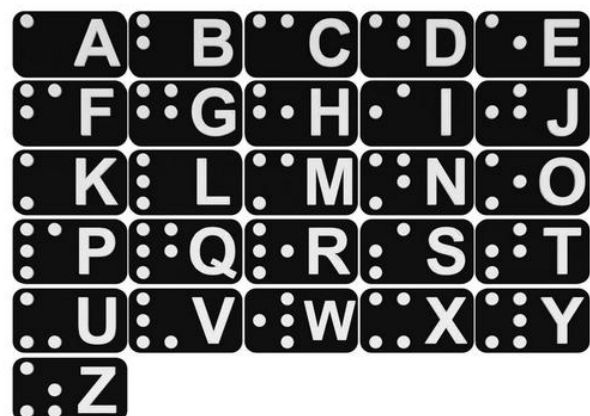
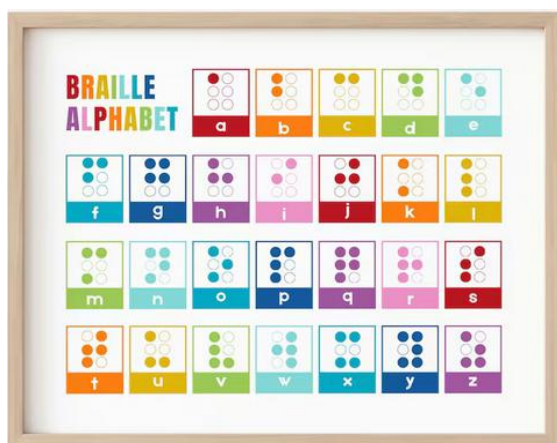
- Deti hrajú hru Codelamese – priradujú symboly ku kódom, spájajú podľa logiky.
- Rozvíjajú symbolické myslenie a rozpoznávanie znakov.

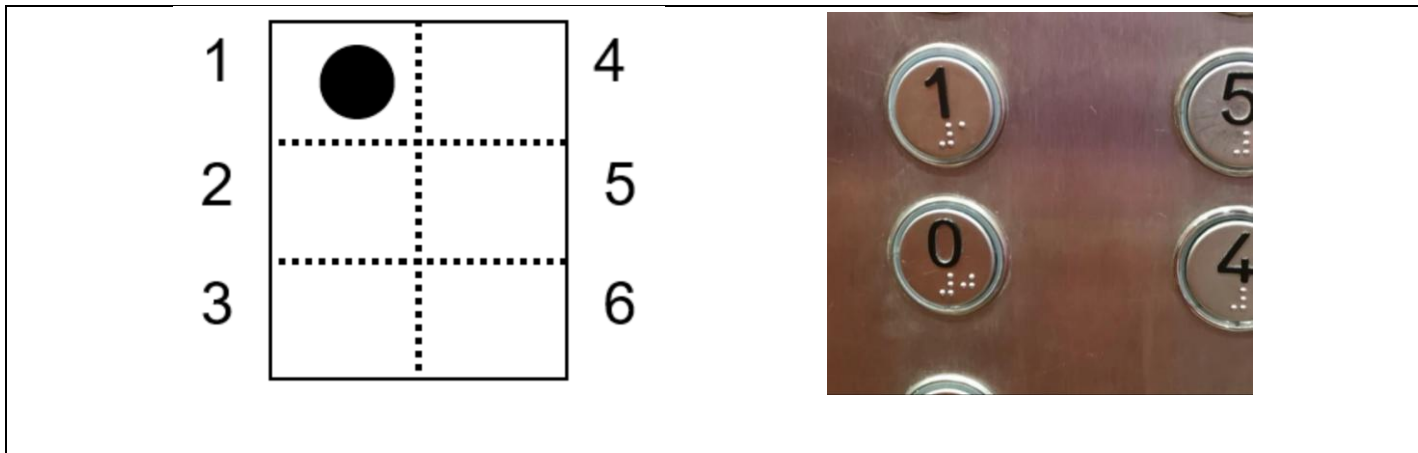
REFLEXIA:

- Spoločné zhodnotenie – „Čo bolo najzaujímavejšie?“
- Otázky pre deti: „Čo si sa dnes naučil/a?“, „Ako sme pomáhali Qobovi?“
- Ukážem deťom, ako sa môžeme naučiť komunikovať aj bez zraku.
- Zapojenie do zmyslovej relaxácie: dotyk rôznych povrchov (látka, papier, kocka...).

Záver s inkluzívnym posolstvom:

„Každý človek je iný – niekto vidí, niekto počuje menej, niekto rozpráva iným jazykom. Ale všetci môžeme spolupracovať, učiť sa a pomáhať si. Dnes ste ukázali, že dokážete myslieť na druhých a vyskúšať si, aké to je byť na ich mieste. To je skutočná pomoc a priateľstvo.“

Dokumentácia z aktivity:

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

INSTITUTION OID NO: E10171744

Téma mobility: Rozvoj a zlepšovanie profesionálnych kompetencií učiteľov na používanie moderných inovatívnych nástrojov a stratégií v predprimárnom vzdelávaní.							
Vlastná téma: Využívanie digitálnych technológií na rozvoj kreativity a zvyšovanie digitálnej gramotnosti učiteľov a detí v materskej škole.							
Realizácia: Mgr. Milada Majerská							
Veková kategória detí	4– 6 rokov						
Materská škola jobshadowing:	ALIAGA ANAOKULU, Aliaga, Izmir, Turecko						
Názov aktivity 4:	Programovanie digitálnej pomôcky mTini hovoriaci robot na pracovnej podložke pomocou kariet s úlohami a príkazmi.						
Vzdelávacia oblasť	JaK		ČaP		ČaSP		UaK Hv
	MaPI	x	ČaS		UaK Vv		ZaP
Výkonový štandard:	Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možností konkrétnej materskej školy), ktorá simuluje pravouhlý pohyb v štvorcovej sieti (po štvorčekoch aj po vrcholoch), vie pomocou tlačidiel prejsť určenú trasu a to aj s prekážkami, pri tom zbiera a ukladá určené predmety, dodržiava správne poradie činností. Naraz dokáže naplánovať až 4 kroky takejto cesty.						
Pomôcky:	mTini programovací robot https://unikor.sk/robotik-mtiny/ <ul style="list-style-type: none"> - Digitálna hračka mTiny (robotická pomôcka s ovládaním cez kódovacie karty a pero) - Tematická mapa/podložka (s geometrickými tvarmi, číslami alebo mestom) - Programovacie karty mTiny (smerové, zvukové, funkčné) - Kartičky s úlohami (napr. „Chod' na číslo 4“, „Nájdí červený trojuholník“) - Tabuľa alebo magnetická plocha na vizualizáciu krokov - Kartičky s geometrickými tvarmi a číslami (na manipuláciu)						
Činnosti detí	Programovanie, overovanie, tvorenie, kontrolovanie						
Metodický postup EUR EVOKÁCIA: <ul style="list-style-type: none"> - Učiteľka privíta deti s tajomnou obálkou od robota mTiny „Ahoj kamaráti! Ja som mTiny. Potrebujem vašu pomoc – stratili sa mi moje tvary a čísla. Pomôžete mi ich nájsť?“ - Učiteľka deťom ukáže robota mTiny a vysvetlí, že sa neovláda rukami, ale pomocou špeciálnych kariet – programovacím perom ukazujeme mTinymu, kam má ísť. - Zopakujeme si základné geometrické útvary(kruh, štvorec, trojuholník), čísla 1-5 a priestorové pojmy (vľavo, vpravo, dopredu, dozadu).							

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

UVEDOMENIE:

1. Práca s programovacími kartami:

- Deti sa v skupinách oboznámia s kartami – čo znamenajú (šípky, čísla, zvuky).
- Skúšajú krátke trasy pre mTinyho – „Chod' dopredu – otoč sa – chod' vľavo“.

2. Úloha: Pomôž mTinymu nájsť tvar:

- Každá skupina má kartičku s úlohou (napr. „Zaved' mTinyho na červený trojuholník“).
- Deti naplánujú trasu pomocou kariet a potom ju „naskenujú“ mTinymu.
- Sledujú, či sa mTiny dostal správne a upravujú chyby.

3. Úloha: mTiny zbiera čísla:

- Učiteľka položí na podložku kartičky s číslami.
- Deti programujú trasu podľa zadania (napr. „Zastav sa na 2, potom na 4“).
- Aktivita podporuje počítanie, rozpoznávanie číslic a programovanie v krokoch.

REFLEXIA:

Spoločné hodnotenie:

„Čo sme sa dnes naučili? Čo bolo najťažšie? Čo by sme chceli vyskúšať nabudúce?“

„Ako sme pomohli mTinymu? Čo robí robot, keď dostane nesprávne inštrukcie?“

- Deti môžu nakresliť trasu, ktorú dnes prešiel ich robot.

Dokumentácia z aktivity:

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

INSTITUTION OID NO: E10171744

Téma mobility: Rozvoj a zlepšovanie profesionálnych kompetencií učiteľov na používanie moderných inovatívnych nástrojov a stratégií v predprimárnom vzdelávaní.								
Vlastná téma: Vzťah medzi používaním IKT s kritickým a kreatívnym myslením.								
Realizácia: Mgr. Zuzana Vašková								
Veková kategória detí	4– 6 rokov							
Materská škola jobshadowing:	ALIAGA ANAOKULU, Aliaga, Izmir, Turecko							
Názov aktivity 1:	Medzinárodný online Erasmus Days							
Vzdelávacia oblasť	JaK		ČaP		ČaSP		UaK Hv	
	MaPI		ČaS	X	UaK Vv		ZaP	
Výkonový štandard:	Nadväzuje adekvátny sociálny kontakt (verbálny aj neverbálny) s inými osobami - deťmi i dospelými							
Pomôcky:	Interaktívna tabuľa, TwinSpace,							
Činnosti detí: (aktívne slovesá)	Prezentovali svoju MŠ aktivitami: Hlava, ramená, kolená, palce; Keď si šťastný....; Baby shark...							
Metodický postup EUR Evokácia: Deťom pustíme hlasovky v rôznych jazykoch s textom: Ahoj, ako sa máš? Spýtame sa ich či rozumeli niektorým hlasovkám a čo si myslia aké jazyky mohli počuť a kedy môžeme sa stretnúť s cudzím jazykom. Deťom vysvetlíme, že niekedy sa stane že napriek tomu že niečo je v cudzom jazyku môžeme kamarátom rozumieť. Uvedomenie: Deti oboznámime s aktivitou: Stretnutie s kamarátmi cez videochat pomocou TwinSpaceu s ktorými si zahráme pohybové hry ako: Hlava, ramená, kolená, palce; Keď si šťastný....; Baby shark... tak v slovenskom ako aj anglickom jazyku. Reflexia: Deti na koniec aktivity porozprávajú či rozumeli kamarátom a ako sa im páčila takáto hra s deťmi ktoré sú ďaleko od našej materskej školy.								

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Dokumentácia z aktivity:

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

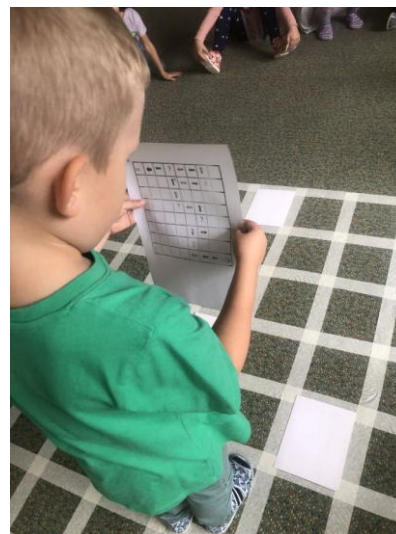

INSTITUTION OID NO: E10171744

Téma mobility: Rozvoj a zlepšovanie profesionálnych kompetencií učiteľov na používanie moderných inovatívnych nástrojov a stratégií v predprimárnom vzdelávaní.							
Vlastná téma: Vzťah medzi používaním IKT s kritickým a kreatívnym myslením.							
Realizácia: Mgr. Zuzana Vašková							
Veková kategória detí	4– 6 rokov						
Materská škola jobshadowing:	ALIAGA ANAOKULU, Aliaga, Izmir, Turecko						
Názov aktivity 2:	European CodeWeek						
Vzdelávacia oblasť	JaK		ČaP		ČaSP		UaK Hv
	MaPI	X	ČaS		UaK Vv		ZaP
Výkonový štandard:	Geometria a meranie /Na základe pokynov daných pomocou symbolov ↓, ←, →, ↑ (alebo pomocou iných dohodnutých symbolov pre pohyb v štvorcovej sieti) sa dokáže pohybovať v štvorcovej sieti. Práca s informáciami / Na niektorej z dostupných digitálnych pomôcok (podľa možnosti konkrétnej materskej školy), ktorá simuluje pravouhlý pohyb v štvorcovej sieti (po štvorcokoch aj po vrcholoch), vie pomocou tlačidiel prejsť určenú trasu a to aj s prekážkami, pri tom zbiera a ukladá určené predmety, dodržiava správne poradie činností. Naraz dokáže naplánovať až 4 kroky takejto cesty.						
Pomôcky:	Digitálna hračka mTiny, Bee-Bot, šachovnice, mapa pre šachovnicu						
Činnosti detí: (aktívne slovesá)	Programovanie, navrhnutie cesty, vyznačenie správnej cesty, spolupracovať v skupine						
Metodický postup EUR Evokácia: S deťmi sa porozprávame či už videli nejakú mapu a či vedia na čo taká mapa slúži. Takisto sa porozprávame o tom, že keď s rodičmi chodia autom na výlety odkiaľ vedia kam majú ísť aby trafili do cieľa. Uvedomenie: Deti majú pripravené rôzne digitálne pomôcky Bee-Bot – naprogramovanie hračky, aby prešla určitú trasu na štvorcovej sieti od jedného bodu ku druhému mTiny – pomocou príkazových kartičiek prejsť danú trasu (dopredu, dozadu, otočiť sa...) Šachovnica – pomocou vopred pripravenej mapy prejsť trasu po šachovnici. (2x dopredu, otočiť sa do prava, 4x dopredu, otočiť sa doľava, 5x hore...) Reflexia: Deti si zopakujú pri ktorej aktivite ako museli postupovať aby dosiahli svoj cieľ.							

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Dokumentácia z aktivity:

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

INSTITUTION OID NO: E10171744

Téma mobility: Rozvoj a zlepšovanie profesionálnych kompetencií učiteľov na používanie moderných inovatívnych nástrojov a stratégií v predprimárnom vzdelávaní.								
Vlastná téma: Vzťah medzi používaním IKT s kritickým a kreatívnym myslením.								
Realizácia: Mgr. Zuzana Vašková								
Veková kategória detí	4– 6 rokov							
Materská škola jobshadowing:	ALIAGA ANAOKULU, Aliaga, Izmir, Turecko							
Názov aktivity 3:	Práca s digitálnym mikroskopom a vizualizérom							
Vzdelávacia oblasť	JaK		ČaP		ČaSP	X	UaK Hv	
	MaPI		ČaS		UaK Vv		ZaP	
Výkonový štandard:	Užívateľské zručnosti - Používa predmety dennej potreby v domácnosti a aj elementárne pracovné nástroje v dielni či záhrade.							
Pomôcky:	Digitálny mikroskop a vizualizér, vlasy detí, pokožka, rôzne rastlinky, látky, mravčeka alebo iný hmyz v malej fľaštičke							
Činnosti detí: (aktívne slovesá)	Práca s mikroskopom a vizualizérom, skúmať rôzne materiály a predmety, viesť rozhovor o skúmaných predmetoch							
Metodický postup EUR Evokácia: Deťom ukážeme rôzne pomôcky ako: Mikroskop, lupa, <i>digitálny mikroskop, vizualizér</i> Porozprávame sa s nimi čo vidia a čo si myslia, na čo slúžia. Postupne deti pomôcky preskúmajú – tvar, funkčnosť, možnosti.. Uvedomenie: Deťom na stôl pripravíme rôzne materiály, ktoré sa dajú skúmať. (rôzne rastlinky, látky, mravčeka alebo iný hmyz v malej fľaštičke) Deti majú možnosť všetky tieto veci preskúmať najprv pomocou klasickej lupy a následne pomocou digitálneho mikroskopu a vizualizéru. Deti skúmajú objekty pomocou digitálnych pomôcok a výsledok skúmania vidia všetky deti na obrazovke interaktívnej tabuli. Reflexia: Deti porozprávajú svoje dojmy z danej aktivity a porovnajú ktorá pomôcka bola tá ktorá odhalila najviac tajomstiev a s ktorou sa im najlepšie pracovalo.								

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Dokumentácia z aktivity:

Materská škola Juhoslovanská 4, 040 13 Košice, Slovensko
Kindergarten, Juhoslovanska 4, 040 13, Kosice, SLOVAKIA
e-mail: msjuhoslovanska4@gmail.com,
url: www.msjuhoslovanska.sk

Co-funded by
the European Union

INSTITUTION OID NO: E10171744

Téma mobility: Rozvoj a zlepšovanie profesionálnych kompetencií učiteľov na používanie moderných inovatívnych nástrojov a stratégií v predprimárnom vzdelávaní.								
Vlastná téma: Vzťah medzi používaním IKT s kritickým a kreatívnym myslením.								
Realizácia: Mgr. Zuzana Vašková								
Veková kategória detí	4– 6 rokov							
Materská škola jobshadowing:	ALIAGA ANAOKULU, Aliaga, Izmir, Turecko							
Názov aktivity 4:	Save Internet Day – kritické myslenie							
Vzdelávacia oblasť	JaK	X	ČaP		ČaSP		UaK Hv	
	MaPI		ČaS		UaK Vv		ZaP	
Výkonový štandard:	Uvažuje nad informáciami prezentovanými prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, porovnáva ich s vlastnou skúsenosťou a s tým, čo vie z iných zdrojov.							
Pomôcky:	Internetová stránka Ovce.sk, rôzne obrázky nebezpečenstva (hra s nožom, s ohňom, s liekmi...) smutný smajlík, obrázky ako: telefón s číslom, fotoaparát, adresa...							
Činnosti detí: (aktívne slovesá)	Pomenovať nástrahy internetu, prezradenia osobných údajov, uviesť príklad nebezpečenstva, umiestniť obrázky na magnetickú tabuľu, Hra: výber možností správne/nesprávne							
Metodický postup EUR Evokácia: Deťom na interaktívnej tabuli ukážeme rôzne obrázky, ktoré zobrazujú nebezpečenstvá. S deťmi sa o tom následne porozprávame. Odpovedajú na otázky: Čo vidíte na obrázkoch? Čo to znamená pre deti? Vedeli by ste vymenovať ďalšie nebezpečenstvá? Vedeli ste o tom, že aj internet môže byť nebezpečný? Čo si myslíte ako? Čo sú naše osobné údaje? Uvedomenie: Deťom pustím krátku rozprávku zo stránky <i>ovce.sk</i> kde sú zrozumiteľne vysvetlené nástrahy internetu pomocou rozprávok: nebezpečenstvo zverejňovania fotografií a osobných údajov, vysmievanie sa cez sociálne siete (kyberšikana). Diskusia s deťmi - Čo sa stalo valachovi, ovečkám v rozprávke? Ako môže byť internet pre nás nebezpečný? S deťmi spoločne diskutujeme a hľadáme riešenia, ako sa vyhnúť nebezpečenstvám ktoré sú na internete, ako sa ochrániť pred nežiadúcimi následkami nášho konania. (Brainstorming) Reflexia: Zhrnieme a zopakujeme si fakty, ktoré sme sa naučili z rozprávky - ako byť na internete a sociálnych sieťach opatrný. Na magnetickú tabuľu pod smutný smajlík umiestnime obrázky činností, ktoré by sme nemali robiť na internete. (zverejniť súkromné fotografie, adresu, telefónne číslo, ...)								

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo Európskej výkonnej agentúry pre vzdelávanie a kultúru (EACEA). Európska únia ani EACEA za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

Dokumentácia z aktivity:

